

ÉLETÜNK

XIV. évf. 12. szám (14. Jahrg. Nr. 12)

Az európai magyar katolikusok lapja

1982 december

CHIARA LUBICH:

Az élet szava

EVANGÉLIUMI ELMÉLKEDÉS

Készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit!" (Mk 1,3)

Ebben az adventi időszakban ime egy új Ige, hogy megéljük. Márk evangélista Izajást, a vigasztaló prófétát idézi. Az első keresztények Jézus előfutárának, Keresztelő Jánosnak tulajdonították ezeket a szavakat. Ebben a Karácsonyt megelőző időszakban az Előfutár bemutatásával Egyházunk öröme szólít föl bennünket, hiszen a Keresztelő az a Futár, aki hírül hozza a Király érkezését. A Királyét, aki hamarosan eljön. Közeledik az idő, amikor Isten valóra váltja ígéreteit, megbocsátja a bűnöket és üdvösséget hoz.

„Készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit!"

Az öröm szava egyúttal fölbívás is: életünk gyökeres megváltoztatásával új irányba kell forduljunk.

De milyen legyen ez az út? — János adta hírül Jézust, aki mielőtt megkezdte nyilvános működését, elvonult a pusztába. Ott imádkozva találta meg a tökéletes egységet az Atyával, de ott tapasztalta meg a kísértéseket is, vállalva így is az emberi sorsot. Jézus győztesként hayta el a pusztát. Végighaladt azon az úton, amelyet kijelölt számára az Atya, egészen a halálig, és a föltámadásig; így vált számunkra Ő maga az Ut. Az Ő útján kell tehát lépkednünk, ha meg akarjuk valósítani emberi hivatásunkat, amely nem más, mint teljes közösség Istennel. Mindannyiunknak az a hivatása, hogy készítsük el az utat az életünkbe belépni kívánó Krisztusnak. Egyengessük hát életünk ösvényeit, ha valóban akarjuk, hogy Jézus felénk közeledjen. Készítsük el számára az utat, sorra-rendre távolítsuk el azokat az akadályokat, amelyeket korlátozott szemléletünk és gyenge akaratumk Jézus közé és közénk gördítenek. Bátran kell választanunk saját utunk és az Ő útja között. Saját akaratumk és az Ő akarata között. Saját — gyakran megbiúsuló — terveink és az Ő mindenható szeretet-terve között. Ha pedig meghoztuk végre a döntést, dolgozzunk kitartóan, hogy akaratumk meg ne inogjon, hogy mindig az Ő akaratát teljesítsük.

Ne kérdezd: mikor? A jó keresztények és a szentek ajánlják: a legjobb, ha most, azonnal. Kezdjük azzal, hogy fölszedjük a rögöket egymás után, hogy többé már ne a mi akaratumk, hanem az Ő akarata éljen bennünk. Így élünk majd valóban ezen Ige szerint: „Készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit!"

DR. HARANGOZÓ FERENC:

Éjféλι mise a Tajgában

Karácsony 1949. — A második már a fogságban. Az elsőt 48-ban még a Neunkirchen-i börtönben, közel a magyar határhoz éltem át, 25 év kényszer-munkára ítélve. Vagy huszan szorongtunk egy nagyobb börtöncella padlóján. — Mind magyarok egy kivétellel. A kivétel Misa volt, a fehér orosz őrmesier, szintén politikai elítelt, akit besúgónak tettek

rő -50° celziusra süllyedt, de én mitsem törődve a gyilkos faggal, tele voltam új élni akarással.

A 7-es tábor, átmenő, főleg a gyöngéledők tábora volt. Ukrán tábornak tartották, mert a vezetőség nagyobbrészt ukrán volt. — Akkor még nem voltam járatos a szovjet politikai munkatáborok világában, különben tudtam volna, hogy

meg egy magyar „bűnöző" fiatal emberrel hoztak össze, akiről kisült, hogy azért tart az ukrán „blotnojokkal" - bűnözőkkel, mert ezek nem dolgoznak. — Az idegenek többnyire litvánok és egyéb baltiak voltak: ügyes mesteremberek, akik orosz tisztok és családjaik számára dolgoztak. Ezek között volt több litván és lengyel pap is, akik egy-egy ilyen brigádban húzódtak meg, mint asztalosok, ácsok, lakatosok és így kerültek honfitársaik révén, emberibb munkabarak- és élelem-viszonyok közé. — Mikor később tudomást szereztek rólam, maguk jöttek és emeltek ki reménytelennek látszó sorsomból. — Most hogy visszagondolok erre, a jó Isten kezét látom bennük; általuk emelt ki a „mélységből" és adott vissza az életnek.

Említettem már, hogy a tábor ukrán vezetés alatt állt. Az ukránok kivételes bánásmódban részesültek a katonai parancsnokság részéről is. — Az egyik este fahordás után halálos-fáradtan görnyedtem nyirkos fapriccsemen s eszegettem a darabka nehéz rabkenyeret „lucsenka" fénynél. Ez finoman lehántott fenyőfa lemez, méteres csíkokra hasítva és szárítva. Emlékszem, gyerek koromban az első világháború alatt ezzel világítottunk a konyhában, mikor sem petróleum, sem olaj nem volt a lámpába.

A félhomályban valaki utánam kérdészködött. A „nyeválni"-barakkfelügyelő, két idegen rablátogatót vezetett hozzám: „Otyec Afanasiew i Otyec Lázán" — mutatta be őket. A fiatalabb, a Lázán-anya magyarul szólított meg: „Hallottuk, hogy ön magyar pap és Afanasiew atyával eljöttünk meglátogatni". — Mikor csodálkozásomat látta, hozzátette: „En egy ungvári görög-katolikus bazilista szerzetes vagyok, Afanasiew atya pedig ukrán katolikus lelkész. Ő a szusilcsik én meg a segédje". (A szusilcsik a nemezcsizma és ruhaszáritó kamráknak a főnöke. — Igen fontos intézmény, mert ha éjjel puszkapor-szárazak nem lesznek a csizmák, megfagy bennük a láb.) — Azért jöttünk, hogy holnapra karácsony estére meghívjuk a „szusilkába", velünk szentestét ünnepelni. A brigaderosával és a nyeválnival mindent elintéztünk. Ők holnap estére kiengedik a barakból, mi meg várjuk a szusilkában. Éjfél után visszaengedik a barakjába és senki nem tud róla semmit".

Egy éve már nem hallottam harangszót, de most lelkemben zúgott és böngött ezernyi harang. Ennek a két idegen papnak a képében üzent felém az ég, hogy **karácsony van...**

— Másnap este kiengedett a barakból a nyeválni. Nem volt holdvilág, de a fekete-kék égbolton szikráztak a csillagok és gyémántpor-havat szórt karácsony éjszaka a sárba süppedt, fekete barakok. (Folytatás a 2. oldalon)

JÉZUS SZÜLETÉSE

Federico Barocci (1526 k. — 1612) műve. Milano, Palazzo dell' Ambrosiana

Théophil Gautier (1811—1872):

Karácsony

*Az ég sötét, a föld világos:
Harangok, vígan zengjétek!
A Szűz lehajlik kis fiához,
Aki nekünk megszületett.*

*Nincsen paplan, mely őt megója,
Fázik szegényke, didereg,
Kicsiny testére takarót a
Gerendán egy pók szövőget.*

*Így fekszik jászolán a gyermek:
Arcába forró pára száll,
A bölcs ökör reá lehelget
S melengeti a kis számár.*

*Szakad a sűrű hó a tájra,
De a viskóra néz az ég
S zengi az angyal harsonája
a Béke kisdéd hercegét.*

Fordította Horváth Béla

közénk... De most karácsony lévön voltunk tartott és amikor nagyon csendes karácsonyi dalokat énekeltünk, ő kérte a kinti őrt, hogy ne tiltsa meg, mert nekünk ma karácsonyunk van.

A 49-es karácsony már Kelet-Szibériában, a Bajkál-tó melletti őserdő vidéken talált a Tajgában, a 7-es „lágérben". A 106-os óriási tábori kórházból kerültem ide, tüdőgyulladás és vérhas után, 47 kg-ra lefogyva fogcsikorgató téiben. A karácsonyi fagyhullám már betört, a hőmé-

a „gyengéledők" táborai, mivel nem foglalkoznak elsősorban termelő, produktív munkával, kétszeresen „haláltáborok"; gyors kihalásra vannak ítélve. — Én ebben az invalidus táborban is, a leggyöngébbek barakjába kerültem, a legrozogábbba és a legsötétebbe; a legrosszabb rabruhával és a legsilányabb élelemdagokkal.

Közel volt a karácsony. — Magyar nem igen akadt ebben a táborban rajtam kívül. Valami magyar báróról beszéltek,

KEGYELEMTELJES
KARÁCSONY
ÉS BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT
KIVÁN OLVASÓINK AZ
„ÉLETÜNK"

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

A nemiség mint tabu?

A MANICHEIZMUS VÁDJA

Egyesek manapság azzal vádolják az egyházat és a klasszikus teológiát, hogy manicheista behatás alatt állva a szexuális élvezetet bűnnek tartják, s a nemiséget általában tabuként kezelik. Annyi bizonyos, hogy a Szentírásban a manicheizmusnak semmi nyoma nincs. A szentkövek szerzői elfogulatlan egyszerűséggel beszélnek a házasságról, nemi életről s abnormális hajlamokról. Az Énekek Éneke magasztos, de egyben realiztikus módon dicsőíti az emberi szerelmet s ha allegoriának tekintjük, Istennek a választott népe iránti szeretetére vagy Krisztus és az egyház közti szeretetre vonatkozathatjuk. Hogy aztán a szentatyák vagy a teológusok kifejtésébe időnként manicheista elemek is vegyültek, az lehetséges, de az egyház sohasem tartotta bűnnek a családi élet keretén belüli nemi életet. Szt. Ágostonnál — aki teológiai magyarázataiban platonista és újplatonista s erősen spiritualista elveket is használt s aki megterése előtt maga is manicheista volt — a nemi életre vonatkozóan csakugyan egy bizonyos rigorózus felfogás észlelhető. Talán fiatalkori kicsapongásai is azt eredményezték, hogy megterése után is kissé túl szigorú elveket vallott. Szemében a nemi élvezet valahogyan bűnös, persze a házasságon belül nem bűn, de nem azért, mert önmagában jó lenne, hanem mert Isten az emberi nem fenntartásáról így gondoskodik. Ágoston ennek megfelelően azt is tartja, hogy a szülők épp a nemi élvezet révén adják át az eredeti bűnt. Luther Márton, aki sokat olvasta Ágostont, s aki alig tudott úrrá lenni erősen érzékies természetén, a bűnös kivánságban, a konkupiszcenciában látta az eredeti bűn lényegét. A trentói zsinat elítélte nézetét. A zsi-

nat tanítása szerint a rendetlen vágy nem lényege, hanem csak következménye az eredeti bűnnek, hisz a megigazultakban is fennmarad.

AQUINÓI SZT. TAMÁS TANÍTÁSA

Aquinói Szt. Tamás, aki különben mindig nagy tisztelettel van a hippói püspök iránt, meghozta a szükséges helyesbítéseket. Summájában felveti a kérdést, hogy az érzékiség bűnei a legnagyobb bűnök-e? Válasza: az érzékiség bűnei kisebbek mint a szellemi bűnök, mint például a kevélység vagy a gőg. Arra a kérdésre, hogy a nemi bűnök szégyenletes bűnök-e, azt válaszolja: igen szégyenletes bűnök, amennyiben ezeken a testi aktusokon nem látszik meg az értelem diktálta rend. Hogy értjük ezt? Az aquinói hittudós szerint a nemi élet aktusai organikus aktusok, tehát az állati természet síkján vannak. Az embernek az állatokkal közös természete van, tehát a nemi élet aktusai is hozzátartoznak az emberhez, s ezért mint olyanok nem szégyenletesek, hisz minden lénynek saját természetének megfelelő aktusai vannak. Ám az embernek nemcsak állati, hanem szellemi természete is van. Kell tehát, hogy tudatos aktusai, azaz cselekedetei az értelem irányítása alatt legyenek. Amennyiben ez történik, érényes aktusokról van szó. Amennyiben ez nem történik, ezek az aktusok az értelem fényét nélkülözik s ezért erkölcsileg, — nem biológiaiilag — mintegy foltot kapnak, s szégyenletesek. Míg tehát az állat, kizárólag ösztönei hatása alatt cselekszik s ezért aktusai természetének megfelelnek és jók, addig az emberben ugyanazok az aktusok — erkölcsileg, nem biológiaiilag — rosszak, ha nem az értelem irányítása mellett történnek. Mit jelent ez az értelmi irányítás? Nem azt, hogy az értelem veszi át a test biológiai dinamizmusát — ez lehetetlen lenne —, hanem hogy az értelem a testi aktusokat is az értelmi természetnek megfelelő mederbe tereli. Az ember értelme révén felismerheti a teremtő által a természetbe oltott célszerűségeket, és ezeket vagy magáévá teszi s akkor cselekedetei jók, vagy ellenük cselekszik, azaz visszaél a nemiséggel s akkor cselekedetei erkölcsileg — nem biológiaiilag — rosszak. Hasonlóképpen az ember hitével felfoghatja Istennek örök üdvösségünkre irányuló akaratát és Istennek vagy engedelmeskedik, s akkor cselekedetei jók, vagy megtagadja az engedelmisséget s akkor cselekedetei rosszak.

ELVETENDŐ FELFOGÁSOK A NEMI ÉLETRŐL

Nyssai Szt. Gergely és más atyák azt gondolták, hogy az emberi élet továbbadása nem a nemi aktus által történhet volna, ha öszülünk nem vétkeztek volna. Szt. Tamás ezt a gondolatot elveti: az embernek az állatokkal közös természete van, tehát természetének kijár, hogy organikusán táplálkozzék és organikusán adja tovább az életet. Olyanok is voltak, akik azt tanították, hogy Isten csak azért teremtette kétne-műnek az embert, mert előre tudta, hogy a bűnbeesés utáni szükségé lesz a kétne-műsége. Tamás ezt a hipotézist is elveti: a kétne-műség az ember természetéhez tartozik, s Isten a természetet nem teszi függővé az esetleges bűntől. Az az elmélet sem fogadható el, hogy az ember a paradicsomi állapotban, — tehát

ha nem vétkezett volna — nem érezte volna a nemi aktussal járó gyönyört. Sőt Tamás szerint öszülünk nemi élvezete, ha nem következett volna el bűnt, intenzívebb lett volna mint a bűnbeesés után, mert romlatlan természetük volt. Egyesek arra hivatkoztak, hogy a nemi élvezet oly intenzív, hogy közben nem lehet értelmesen gondolkodni, tehát önmagában rossz. Ez is helytelen: a bűnbeesés előtt a nemi élvezet nem akadályozta volna meg az értelem gátlás nélküli működését. A jelenben pedig nem szükséges, hogy mindig magasba szárnyaló gondolataink legyenek, különben az alvás is bűn lenne, mert miközben alsunk sem tudunk értelmesen gondolkodni. Szt. Tamás elismeri, hogy a legtöbb bűn az érzékiség síkján történik, de ez nem azért van, mert a nemiség önmagában rossz, hanem azért, mert elvesztettük eredeti épségünket, melyben Isten teremtett és mely megadta volna összes cselekedeteink harmóniáját. Az

épség állapota megszűnt és ezért a rendetlenség természetesen azoknál az ösztönöknél mutatkozik a legjobban, amelyek a legerősebbek és legalapvetőbbek, azaz a faj- és önfenntartás ösztönénél.

Sajnos a katolikus teológia nem maradt meg mindig Szt. Tamás realiztikus és mégis izig-vérig keresztény világ-nézetének a vonalán. Bizonyos túlzó spiritualista irányok hozzájárultak ahhoz, hogy az ember testi természetét, testi kondícióját lebecsüljék. Egy francia író lelkikönyve, melyet még nem is oly rég a szemináriumokban is használtak, azt állítja, hogy tulajdonképpen szégyenkeznünk kellene valahányszor ebéllőbe megyünk étkezni. El lehet képzelni, hogy ebben a túlzottan spiritualista atmoszférában, hogy gondolkodhattak a nemi életről! Hozzájárult ehhez a mult század álszentekedő prudériája, mely a nemi életet valóban tabunak tekintette. A hivatalos egyház nem vette át ezeket a sajnálatos és nevetséges túlzásokat. Nem az egyház, hanem bizonyos egyháziak kezelték a nemiséget úgy mintha tabu lenne.

A rangsor

Korunk egyik legismertebb és elég gyakran használt mondása: „a gazdagok még gazdagabbak lesznek és a szegények még szegényebbek”, — ha a fejlődés a fejlett és szegény országok között a mai ütemben halad továbbra is. E fejlődés következtében kialakult egy bizonyos rangsor az emberek egymás közötti viszonyában kisebb körben, — pl. a család, egy munkahely dolgozói között. Ugyanígy érvényes nagyobb körben, egy városon, a társadalmon vagy szakmai területen belül. A „Felső tízezer” magasabb rangot ért el, harcolt ki magának, mint a piramis alatt levő, kevésbé gazdag, csekélyebb hatalommal rendelkező, de számban nagyobb csoportjai. Ezeket „lefelé” nevezték polgárságnak, kispolgárságnak, iparosoknak, munkásoknak és így tovább. Ők kerültek „alulra”, őket, az ő munkájukat használták ki, amíg lehetett.

Történelmünk gazdag próbálkozásokban, amelyek az egyenlőség bevezetését tűzték ki célul maguk elé. A francia forradalom három jelszava közül is az egyenlőség megvalósításával volt a legtöbb baj. Mert nem lehet az embereket „egy kaptafára húzni”, erőszakkal egyenlővé tenni egymással. Nem vagyunk egyenlőek.

Erre már az ókorban is rájöttek a prokruszeszi monda tanúsága szerint.

Prokruszesz vendégszerető óriás hírében állott, aki az arra vetődő vándorokat, utazókat meghívta házába és megvendégelte őket. Felkínálta ágyát is éjszakai nyugovóra. Aki pontosan beillett ágyába, azt nem bántotta, de ilyen vendége alig akadt. Aki hosszabb volt, annak éjszaka levágta a lábát, ha meg rövidebb, addig húzta, amíg elérte a kívánt hosszúságot. Nem zavarta, ha „vendége” belehalt a kísérletbe.

Prokruszesz ágya az erőszakos uniformizálási kísérletek szimbólumává vált.

Jézus tudja, hogy nem vagyunk egyenlők és több beszédében bátorít képességeink, lehetőségeink fejlesztésére. Beszél a talentumról, amit kamatoztatni kell. Máskor képletesen szól a magokról, amelyek különböző: százsoros, hatvanszoros, harmincszoros természetűek.

Éppen ezért új rangsort vezet be ta-

níványai — és ezek vagyunk mi, vagy legalábbis kellene, hogy legyünk — körében: s ez a szolgálat.

Az élet asztalánál mindig lesznek első és utolsó, ezen nem változtathatunk. De Jézus követelése forradalmi, mert nem a hatalmasok hatalmának növekedését szolgálja, hanem a nincstelenségét. Ezért fognak össze ellene a hatalmasok. Jézus nem mond kevesebbet, mint ezt: minél magasabbra került valaki, annál mélyebbre kell hajolnia... Minél nagyobb a tehetség, annál inkább kell felelősséget vállalni tetteiért...

Ami többletünk van, az nem a miénk, — a a rászorulóknak kell jusson! Vagyis egészségünkben a betegek számára, anyagi javainkból a szegények javára, tudásunkból a tudatlanok részére, örömmünkben a szomorkodónak, erőnkben a gyengéknek kell jusson. Minden magáról gondoskodni nem tudó, védelmet kereső, a síró, szenvedő, vagyis rászorulóknak keresztül Krisztusra találunk, mert „Amit egynek tesztek e kicsinyek közül, azt nekem tettétek”. Szolgálatunk tehát bennünket is Jézushoz vezet.

Teréz anya, korunk egyik „szolgáló szentje” mondja: „a szegényeket úgy kell magunkhoz vennünk, mint a szentáldozást, mert Krisztus a nélkülözöben hasonlóan van jelen, mint az Eucharisziában”.

Aki Krisztust az Eucharisziában magához veszi, nem mehet el szóltalanul a rászoruló mellett, — legyen az kastli diák, vagy a magyar jezsuita misszió kis kínaija, vagy bárki más.

Vagy nem is igen akarunk erőt méríteni a szent áldozásból, gondolván, akkor „megmenekülünk a szolgálatól”...?

Fejős Ottó

Több a színes, mint a fehér keresztény a világon. — 1200 év óta először él a földön 47.4 % fehérbőrű keresztény, ezzel szemben a barnabőrűek arányszáma 22.6 %, a négereké 19.5 %, a sárgabőrűeké 7.2 % és a vörösbőrűeké 3.3 %. — A 16. században a világon élő keresztények 92.6 %-a volt még fehérbőrű. Ezzel szemben ma a színesbőrű keresztények arányszáma 52.6 %. Ez a szám arány magában foglalja az összes keresztény vallásokét.

II. János Pál pápa az új szocialista Spanyolországban

1982. október 31-én a történelemben először lépett II. János Pál személyében egy pápa spanyol földre. A madridi szocialista polgármester, Enrique Tiero Galvan, ékes latin nyelven üdvözölte a pápát. A király, Juan Carlos, köszöntésében Spanyolország ősi keresztény gyökereiről beszélt. Válaszában a pápa azt kívánta, hogy a spanyol nép merítse ezekből a gyökerekből azt az erőt, amely képesíti arra, hogy új idők „új fényjelei” mellett is megtalálja identitását, társadalmi békéjét és teljes szabadságát.

A spanyol püspöki karral Madridban az „Egyház Házában” találkozott. Tekintettel a változott belpolitikai helyzetre, különösen hangsúlyozta a pápa annak a szükségességét, hogy az állam jogos autonóm hatásköre mellett, az egyház erkölcsi tanításának érvényt szerezzenek. — Ezek: az ígíretés teljes szabadsága; a hitoktatás joga minden iskolában; az emberi élet tiszteltbentartása már a fogamzástól kezdve és a keresztény családi élet védelme. De a keresztény világnézet nem lehet akadály, hanem előmozdítója kell hogy legyen az igazságosabb társadalmi rendnek. A pápa arra intette a püspököket, hogy ezeknek a problémáknak, továbbá a munkásvédelemnek, a lelkipásztorkodásban különös figyelmet szenteljenek. Mert az egyháznak mindig be kell avatkoznia ott, ahol az emberek igazságtalanság, szegénység és erőszak alatt gyötrődnek. — „Egy olyan országban, amely óriási társadalmi és kulturális változásokon megy át és a haladás új útjait keresi, az egyháznak mindig készen kell lennie arra, hogy segítse megtalálni ezt a sajátos egyéni utat”.

AVILA, NOVEMBER 1. A spanyol útnak ez a város volt a főcélja, ahol Spanyolország legnagyobb női alakjának, Nagy Szent Teréznek a bölcsője ringott és életműve befejeződött. A pápa ennek a nagy szentnek 400-éves jubiumi ünnepeire tette rá a záróakcentust: „Nem tudjátok elképzelni, milyen csodálattal és szeretettel adózom a Jézusról nevezett Teréz emberi nagyságának a magánélet és a társadalmi élet minden megnyilvánulásában. Aki keresztos Szent Jánossal együtt lelki életnek legfőbb ihletője és vezetője volt. Ő segített abban... hogy szolgálhatom Isten és az ember méltóságának az ügyét”, mondotta Nagy Szent Teréz szülőföldjén a pápa.

Mélyen meghatódva látogatta végig a helyet, ahol a szülőház állt, a kármelita kolostort, ahol ennek a látnoki mélységekkel megáldott nőalaknak az élete lefolyt. Sokáig térdelt az oltárnál, ahová 1582 novemberében földi mardaványait elhelyezték.

Avila város 800-éves falainál 800.000 ember gyűrűjében misézett Keresztes Szt. János kelyhével és beszélt arról az isteni bölcsességről, amely ihlette ezt a spanyol lelki óriást, Avilai Szent Terézt. — „Azért jöttem Avilába, hogy imádjam ezt az isteni bölcsességet... és idézzem az egyháznak ezt a két világító csillagát, Avilai Szent Terézt és Keresztes Szent Jánost”. — A szentmisén résztvett a királyi család gyermekeivel, a spanyol egyház és közélet legkiválóbbjai mellett Glomp lengyel bíborosprímás és Macharsky, krakói érsek.

Búcsúzáskor szép virágcokrot nyújtott át egy Avila-i kislány, aki ugyanazon a napon született, amelyen „Juan Pablo”-t pápának választották...

A pápa másnap magánlátogatást tett a

királyi családnál, ahol többek közt Felipe Gonzalez-szel, a megválasztott új szocialista kormányelnökkel is találkozott. — Míg a király „Felipe”-vel beszélgetett, a pápa egy lépést hátrálva, vizsgálta a „szocialista” vezért, kissé kíváncsian, elgondolkodva... Mit gondolhatott a pápa erről a magát ateistának valló munkásvezérről? — Talán eszébe juttatta az ekkor még fogoly mélyen hívő lengyel munkásvezért, Lech Walesát!

MADRID, A BERNABEU-STADIONBAN

— **NOVEMBER 3.** Ez a „Real Madrid” stadionja, melyet a labdarugó-világ bajnokságból is ismerhetünk. Itt találkozott a Szentatya a fiatalsággal, amely 60 %-ában vallja magát kereszténynek, 50 %-a szeretne jobb keresztény lenni és 70 %-a úgy nyilatkozott, hogy igen nagyrabecsüli Krisztus személyét. 150.000 fiatal szorongott az óriási stadionban, amelynek gyújtópontjában állt az oltáremelvény, mellette egy modern Mária-szobor: „A Találkozás Madonnája”, amely külön erre az alkalomra készült. Két leány és egy fiú járult a pápa elé, hogy a fiatalok üzenetét és kéréseit tolmácsolják: „reményre van szükségünk, párbeszédre és útmutatásra”. Ezután „A remény hírnöke vagy” c., a pápa látogatására készült dalt énekelték, amely útja során mindenütt felhangzott.

Válaszában a pápa egy új életstílusról beszélt. — „Krisztus üldöztetésekéről és megpróbáltatásokról szólt, de még többet a boldogságról. A boldogok birodalma, ez Krisztus országa. És nemcsak a jövőben valósul meg, de már ma meg kell valósítanunk úgy, hogy az evangélium szellemében kezdünk egyéni és közösségi életet. — Ne álljatok meg a gondoknál, ne hagyjátok, hogy az erőszak kísértései győzzenek rajtatok! Aki szereti Istent és testvéreit, az legyőzte a világot, mert a szeretet mindig győz a gyűlölet és a sötétség fölött... A barátságot Krisztustól tanuljátok meg és soha nem fogtok csalódni benne”.

A fiatalok sok ajándékot hoztak a pápának, többek közt egy gitárt és egy torreador-köpenyt.

SEGOVIA — NOVEMBER 4, ESTE. Ez a város Keresztes Szent János városa Aviláéval együtt. Sokáig működött itt és földi maradványai is itt nyugszanak. Homiliájában a pápa Keresztes Szent Jánost méltatta, akit az Egyház 1926-ban az egyháztanítók sorába iktatott. A nagy szenteknek és misztikusoknak avilai Szent Teréz mellett ő a nagy mestere.

A pápa hálát adott Istennek, hogy felidézheti itt ezen a helyen e rendkívüli teológus és a kereszt misztériuma tanítómesterének az alakját, akinek ő maga is annyit köszönhet élete alakulásában. Már fiatal korában megismerte és bensőséges kapcsolatba került vele. Doktori disszertációját is ő írta.

Az igeistentsztelek után a pápa elment a kármeliták templomába, ahol Keresztes Szent János sírjánál pár percig csendben imádkozott, majd gyertyát gyújtott és elhelyezte a sírra.

November 4-e volt, Borromei Szent Károly, a pápa védőszentjének az ünnepe. Amikor este visszatért madridi szállására, több száz fiatal várta, hogy névnapjára köszöntse. A pápa velük együtt énekelte vidám spanyol dalokat gitárkísérettel. Aztán áldást adott rájuk és aludni tért. De a fiatalok még egy negyedórás tüzijátékkal örvendeztették elalvása előtt.

ANDALUZIABAN, — NOVEMBER 5. A

bájos Andaluziában még szinte nyárias idő fogadta. Sevillában, a tartomány fővárosában, a híres történelmi vásártéren avatta boldoggá a pápa a Keresztről elnevezett Angela nővért. A nővér szegény családból származott, már 12-éves korában cipőgyári munkásnő, később hasonló korú lányokkal a Kereszt-társulatot alapította. Jelszavuk: „Szegényként élni a szegényekkel és elvezetni Krisztushoz őket”.

A szentmisén a sevillai fiatalok liturgikus népitáncsal örvendeztették meg a Szentatyát, amit Úrnapján is be szoktak mutatni.

Délután helikopteren Granadába repült. A repülőtérre nagy tömeg és óriási föléírás: „Juan Pablo, a levegőből áldj meg minket!” A helikopter vagy 100 m magasságban megállt és a pápa onnét áldotta meg a sokaságot.

SARAGOSSA, NOVEMBER 6. Aragónia tartomány fővárosa, nemzeti szentélye nemcsak Spanyolország, hanem az egész spanyolul beszélő világnak is. — A Miasszonyunk-bazilikában: „Nuestra Señora del Pilar”, áll a saragossai híres máriaszobor, amely „a spanyol haderők főkapitánya” címét is viseli s ezzel osztozik a spanyol király főparancsnoki hatalmában a fegyveres erők fölött. A polgárháború idején a „nemzetiek” (Franco hívei) a szobrot tábornoki válszalaggal diszítotték, hogy az ő oldalukon küzdjön.

A pápa percekig térdelt a szobor előtt, aztán kint a nagy téren a polgárokkal hangosan a rózsafüzért imádkozta. — A szocialista polgármester pedig felszólította a lakosságot, hogy házaikat és utcáikat díszítsék ki és húzzák föl legszébb ruhájukat.

BASZK FÖLDÖN — NOVEMBER 6. Lovolában a Szent Ignác bazilika előtt P. Dezza jezsuita pápai deiegátus és a spanyol jezsuita tartományfőnökök várták. Kísératükben meglátogatta Szent Ignác

szobáját és imádkozott a szent megtérésére emlékeztető kápolnában.

A Szent Ignác bazilika előtti téren volt a pápai mise, amit a spanyol televíó egész Latinamerika felé is közvetített.

Az összes szerzeteselőjáróhoz fordulva, mondogta: „teljesítsétek nagylelkűen azokat a feladatokat, amelyekre elköteleztétek magatokat az evangélium és a közösség szolgálatában. Tudom, hogy nem könnyű ma az előjárói szolgálat. Mégis, ne mondogtatok le a tekintélygyakorlásáról... a türelmes testvéri figyelemzésről ha erre szükség van... A nagy feladat, amelyre Loyolai Szent Ignác tanít minket, az abszolút hűség Istenhez, aki végtelen eszménykép”.

A Szentatya beszéde végén a baszk nemzet fiaihoz fordult: „Ezek a hegyek, ezek a völgyek, mennyire emlékeztetnek engem az én hazámra! Örizzék meg keresztény és nemzeti hagyományaik mellett a józanságot és azokat a nemes érzelmeket, amelyeket dalaik is kifejeznek...” Külön intette az ifjúságot, hogy mindeképp kerüljék az erőszakot. „A materializmus és az erőszak ideológiája csak rombol... Az erőszak nem eszköze a fölépítésnek! Isten ellen fordul és az ellen, aki alatta szenved, de az ellen is, aki azt gyakorolja!”

BARCELONA — CATALÓNIA. Barcelonában csapkodó szeles esőben, esernyők tengerében beszélt a munkásokhoz a munkáról és a munkanélküliségről. — Szemében és arcán ekkor már kiült a fáradtság, de mindig újra és újra kipirult, a hangja a szélel versenyt csattogott, amikor a munka szolidaritásáról beszélt, amely összhang a töke és a munka, a munkaadó és a munkás között. — Minden ellentétet túl, dialógust és megértést keresni, ami a világnak új reményi adhatnak — mondogta a Szentatya — Szolidaritás, de nem az igazságosság, a béke, a jólét, és a szociális élet ellen, hanem mellett, adja meg a munkának azt az erőt, amire az élelinek szüksége van”. — Jelek a lengyel pápa részéről az „otthon” népe felé is...? A beszéd végén a katalán kórus egy lengyel dalt énekelt lengyel nyelven.

Harangozó Ferenc

A Szentatya beszéde a magyar püspökökhöz

A Szentatya október 7-én az „ad limina”-látogatáson megjelent magyar püspöki kar tagjaihoz hosszabb beszédet mondott, aminek a pontos szövegét csak most kaptuk meg. A beszéd fontosabb részeit az alábbiakban közöljük.

Az általános bevezetés után, amelyben a Szentatya emlékeztetett azokra a levelekre, amelyeket a magyar néphez intézett, s kifejezte örömét a magyar nép hagyományos hűsége és Mária-tiszteletéről, a következőket mondotta:

„Reménnyel tekinthetünk a fiatal nemzedék vallási ébredésére (báziscsoportok)... úgy tűnik, néhány kérdés megoldása különleges elkötelezettségeket követeli meg; első helyen az ifjúság és általában a hívek katekézise követel állandó nagylelkű és szorgos gondoskodást részletekről... Minden nehézség ellenére arra vagyok hivatva, hogy mint Krisztus nyájának jó pásztora, szüntelenül törekedjétek a lehető leghatékonyabb módon a szent és súlyos kötelesség teljesítésére: biztosítani híveiteknek, főleg a fiataloknak, az alapos vallási nevelést... Ezért buzdítlak Beneteket, hogy egyre fokozottabb buzgósággal gondoskodjatok a hazátokban működő, valójában igen kevés katolikus

iskoláról, hogy kellőképp megfelelhessenek sajátos szerepüknek”.

AZ IFJÚSÁGRÓL

„A katekézis kérdésével összefüggésben már egy idő óta szembenéztek, tisztelendő Testvéreim, az egyházi báziscsoportok súlyos nehézségeivel. Ez a probléma joggal aggaszt Beneteket, mint az egyház felelős pásztoraik. Ennek pozitív megoldását nem lehet tovább halasztani az egység kára nélkül... Ezeknek a közösségeknek... szilárd egységben kell lenniük a helyi egyházakkal, amelyekbe beépülnek és ezeken keresztül az egyetemes egyházzal. Biztos vagyok abban, hogy azokat a báziscsoportokat, amelyek megtartják ezeket az irányelveket, és szeretném ha valamennyien a legrövidebb időn belül ezekhez a normákhoz igazodnának, — támogatjátok és nyíltan segítitek”.

A CSALÁDRÓL

„Sajnos, hazátokban is, mint általában megállapítható, a csaiád súlyos lelki válságban van. Terjed a válás, szomorúan növekszik a művi vetélések száma, miközben csökkennek a születések... Az egyháznak egyik legfontosabb kötelessége

(Folytatás a 6. oldalon)

DR. RAINPRECHT ANTAL:

A recski haláltábor

IV. RÉSZ

A tábor parancsnokságának legaljasabb célja az integer, jellemes rabok csoportjában az egymással szembeni bizalmatlanság felkeltése volt. Ennek egyik sántáni eszköze az volt, hogy bizalmi embereikkel és besugóikkal, ill. azok útján igyekeztek ezeket az önérzetes, integer embereket „besugói tevékenységgel” bajtársaik előtt bevádolni ill. ezekben ennek gyanúját felkelteni.

A rabokat néha-napján munkahelyükről, vagy nyugvóhelyükről nappal vagy éjjel „kihallgatásra” vezették. E kihallgatások során igyekeztek őket testi kínzással és lelki zsarolással és fenyegetéssel testileg-lelkileg megtörni. — Legegyszerűbb módszerük volt a rabokat családjuk életével, hitvesük, serdülő lánykájuk megbecsülésével, gyermekeiknek „boševista nevelőtáborba” való elhurcolásával fenyegetni és megszarolni. — Kényes kérdés volt vajon mi több és előbbrelőbb: az egyéni „becsület” épségbentartása, avagy a család megvédelmezése, a család iránti „emberség”? — Ez a kérdés napi problémává vált. Hány ember volt kénytelen behódolni, hogy hitvesüket, serdülő lányukat, gyermekeiket megkímélje az ÁVOSOK megbecsülésétől, elhurcoltatásától. — Ettől eltekintve, nem mindenki bírta ki a testi kínzásokat.

Igazában csak az lehetett szabaddal a haláltáborban, de hiszen az életben is, aki „egyedülálló és magányos” volt. Még az egyes rab baráti köre, barátja, vagy esetleges barátja, szerelme is veszélyeztetve volt.

Ilyen kihallgatások vagy megkínzások után, akár győzedelmesen került ki abból a rab, akár alá kellett írnia besugói kötelezettségére szóló jegyzőkönyvet, a „hivatásos besugók” máris „benyálázták” az integer rabok hírnevét azzal, hogy őt is „sikerült beszervezni”.

A recski haláltáborban mindent elköverték, hogy minket testi kínzással és lelki gyötrelmekkel megtörjenek: éhezéssel, szomjaztatással, guzsbakötéssel, kilométerekig menő „bukfencezterésekkel” a tüskés, bozótos vagy sziklás terepen, ahol még a természet is ellenünk fordult soha nem látott és tapasztalt szúrós növényzetével, vagy hosszan tartó „békaiügetéssel”. — A guzsbakötések jéghideg időben a havon, avagy a tüzes kályha mellett oly kegyetlen módon lettek végrehajtva, hogy a szoros kötésektől elzsibbadt kezek fájdalom nélkül „sültek csontkák”. Minden sántáni ötlet végrehajtott, hogy minket testileg-lelkileg megtörjenek, gerincünket megpuhítsák, becsületünktől, önérzetünktől, sántát magunktól, éniünktől, multunktól, önbecsülésünktől megfosszanak.

Egész testi-lelki erőnknek, lelkületünknek, figyelmünknek arra kellett ez ellen a sántáni célkitűzés elleni harcban irányulnia, hogy a legfájdalmasabb testi kínzások vagy lelki gyötrelmek közepette is „emberi méltóságunkat” megóvjuk, a megpróbáltatásokat, kínzásokat, megszegyenyítéseket mosolyogva viseljük el, avagy úgy tegyük, mintha azokat észre sem vennénk.

Egy csodálatos, haláltmegvető, érdekesítő harc fejlődött ki kínzásokaink folyamán szadista kínzóink és a testi-lelki meggyalázásra és halálra szánt rabok között. Az „EMBERSÉG” szelleme küzdött itt elkeseredetten a „GONOSZ” és az „EMBERTELENSÉG” ellen. Kis Ezt a kétségbeesett harcot teljes testi

elgyengültségünkben, a napi munkától, megerőltető hajszától kimerően, éhezve, szomjazva, fázva, skorbutosan, esont-tá fogyva, de a vízbetegségtől felfuvódva, a legsúlyosabb idegösszeroppanások között kellett megvívunk. Testünket a

Támolyogva, félig eszméletlenül, sírogőresőktől kísérvé, kínzóink, őreink, brigádvezetőink ostorcsapásait már nem is érezve lapátoltuk a kőbánya termékeit talicskánkba és tóltuk azt ingadozva a hideg északi szélről vagy a nyár melegétől még külön megkínozva a közeli kimulás rezignált érzésével, avagy luztunk igazállatok módjára sziklákval

Horváth Béla (1908—1975):

Jelentsd a börtönöknek!

Röpülj ma, Csillagunk, a vérbe-dólt
 hazán át,
 Hogy meglássák diadalmad az árváak,
 Az elhurcoltak és a menekültek
 S te légy orvos a tátogó sebüknek.
 Te égi üzenet, megváltó nagy remény,
 Ragyogj a sírnak és rabságnak éjjelén!
 Jelentsd a börtönöknek, jászoloknak,
 Sanyargó népeknek, árva pásztoroknak
 S mindenkinek, akit házából kivetettek,
 Hogy a kis Jézus szalmán született meg!

megrakott és megterhelt szekereket csúszós, sáros uton vagy félméteres iszapban kizárólag attól a vágytól és kívánságtól eltelve, hogy halálunk pillanatáig, minden megaláztatás, gúnycsúcs, szidalmazás ellenére „emberi méltóságunkhoz” hűek maradjunk és tiszta, a bajtársi szeretetülről áthatott lelkülettel hagyjuk el a siralom, borzadály és embertelenség e szörnyű völgyét.

És ime, amikor azt hittük, hogy minden erőnk elhagy és utolsó pillanatunk elérkezett, egyik bajtársunk egy humoros megjegyzést tett, a másik egy buzdító, költői harkialtást hallatott, a harmadik egy vigasztaló pillantást vetett reánk és ime a jeges havas eső is hirtelen elállt, az északi szél is megszűnt és kisütött a nap. — Hányszor és hányszor álltunk át ezeket a csodába illő változásokat, amikor külső-belső behatásra elalétségünk, teljes kétségbeesésünk, ismét erőre kaptunk, hogy megmúttassuk szadista kínzóinknak, hogy a „Szellem erejét” meg nem törhetik.

De mi volt a fegyverünk, nekünk, a kiszolgáltatottaknak, a guzsbakötöttöknek, az éhezőknek, szomjazóknak, a megaláztatottaknak, a „GONOSZ” ellen folytatott harcunkban?

A hitünk. A hitünk a „JÓ”, az „EMBERSÉGSÉG” létjogosultságában és bajtársaink szívében felfedezett és abban élő emberi éretyekben. De talán éppen eme hitünk megjutalmazásául jelent meg előttünk szenvedéseink, szereteteinkre való aggódó visszaemlékezés közepe, a magánzárka sötétjében vagy a kínzókamra sántáni atmoszférájában: szellemtesti valóságában — az Isten.

Igen, bármint is tagadnánk, bármint is kételkednénk, bármint is lemosolyogjanak e sorok olvasói: — mi ott a gyötrelmek kellős közepén, az embertelenség kietlen poklában találkoztunk VELE. Sőt, mi több: gyötrelmeink, szenvedéseink közepette jelenlétét állandóan éreztük. És ez az érzés kínjainkat nemcsak elviselhetővé, de kellemessé tette. Kellemessé tette ama tudat által, hogy — szenvedéseinket az Ő szolgálatában, az IGAZ és JÓ létezésének és kiolth-

atlanságának bizonyosságául vállaltuk magunkra és viseljük el.

A közöttünk és bennünk lakozó ISTEN szenvedélyeink elviselésének megkönnyítésére mély emberséget oltott szívünkbe, amely sajnálatot és részvétet váltott ki bennünk gonosz kínzóink irányában. Amikor ezek ütlegeltek, kikötöttek, tövisokon, sziklákon bukfenceztek vagy fejünk felett guggolva súlyos szikladarabot tartattak velünk úgy hogy az bármely pillanatban a fejünkre eshetett és e látvány fölött gúnyos kacajjal örvendeztek, — nem a magunk szenvedésére és fájdalomra figyeltünk, hanem kínzóink felé irányult részvétünk, hogy ezeknek a kietlen lelkületű embereknek nincs jobb dolguk, nincs nagyobb fantáziájuk, mint embertársaik aljas kínzása.

És eme sajnálat, eme részvét által váratlanul szuggesztív szellemi uton föléjük kerekedtünk. Őreink ezt megéreztek. Csaknem hipnotizálva hagyták abba a kínzást, oldották meg láncainkat avagy adtak egy darab kenyeret vagy néhány csepp vizet.

Igen, ezt bátran merem vallani, éni a valamikor meggyőződéses és harcias „atheista”, hogy Isten velünk és közöttünk volt és ezer apró csodával adta tudunkra jelenlétét.

A sok és állandó emberi gaztett, kínoztatások ellenére Isten közelségének érzetében és tudatában tulajdonképpen „gyönyörű” biblikus időket élünk ott meg. Hányszor jutott eszünkbe az ál-mában Isten arkangyalával vívódó Jákobnak ébredésekor való felkiáltása: „Szörnyű hely ez itt, Istennek háza, a mennynek kapuja!”

A GONOSZAL folytatott szellemi harcunkat, vele szemben való győzedelmes ellenállásunkat és a jó Istennel való kapcsolatunk felemelő érzését két fontos jelenség tette lehetővé: a „szexualitás” teljes hiánya, amely éhezésünk és testi legyengültségünk folyamánya volt és a „földi létgondoktól” való teljes mentességünk. — Állíthatom, hogy a földi létben oly nagy szerepet vívó „szexualitás” hiánya és az emberek és az emberiség lelkületét eltorvasztó „kenyér-és-létgondoktól” való mentesség, szenvedéseinknek és nélkülözéseinknek nagy pozitívumát képezték. A GONOSZ fegyvere a szadista, sántáni testi-lelki kínzások ezer fajtája, a mi, a kiszolgáltatottak fegyverei a keresztényi alázat, a türelem, a hit és Isten keyelméből való „jó humorunk” voltak, amelyekkel ostoba, primitív, gaz elleneink felett, bármiképp is erőlködtek minket halálra kínozni, játszva győzedelmeskedtünk.

És ime ennek a szörnyű, kétségbeesett, kilátástalan és kísérteties küzdelemnek szépséges emléke az, amely minket, a recski haláltábor integeren maradt, vagy övéik iránti kényszerű áldozatból látzólag a „rendszernek” behódolt bajtársaink lelkületét büszkeséggel és Isten iránti hálával tölti be, összefűzvé minket hálás szeretetben az igaz emberség és férfiasság ama számos kifejezéséért, amellyel a GONOSZAL folytatott harcunkban egymást baráti önfeleldozással támogattuk.

A recski haláltábor még másirányban is tanulságul szolgált.

A tábor és annak lakói, a parancsnokságtól le egészen a teljesen kiszolgált rabig éles keresztmetszetét adták a földi emberi társadalom keresztmetszeté-

Magyarok az olasz menekülttáborokban

Kedves Magyar Testvérek!

Ismét elküldöm karácsonyi segélykérő levelemet magyar menekült testvéreinkért.

Az utóbbi években évente kb. 400 magyar menekült töltött átlag 6-8 hónapot az itáliai menekülttáborokban. Ezek túlnyomó része nyáron érkezik, nyárisan öltözve. Nem mernek több, meleg ruhát magukkal hozni, mert az a vámvizsgálatnál gyanus lehetne. Akik „átlóganak” a határon, azok természetesen nem tudnak nagyobb csomagokat hozni. Az ősz beálltával aztán fáznak, mert ruhafélét a táborokban alig kapnak. Az általam gyűjtött adományok nem tesznek ki annyit, hogy ilyen sok szegény magyart felruházzanak. — El lehet képzelni, hogy az élelem sem kielégítő.

Jelenleg két menekülttábor van Olaszországban: Latina és Capua városokban. A Trieste-i tábor éveken ezelőtt megszüntették. Most aztán — részben a lengyel menekültáradat miatt is — kevés lett a hely. Ezért sok menekültet, magyarokat is, olcsó kis római szállodákba helyeznek. Ezeket a tábor „leírja”: még juttatást sem kapnak, mint a táborokban levők, pl. nem kapnak szappant, fogkrémet, stb. — nem is szólva a gyermekes családok szükségleteiről.

Az olasz hatóságok a menekülteknek nem adnak munkaengedélyt, hogy ne vegyék el a munkaalkalmakat a helybeliektől. Ez érthető, ha meggondoljuk, mennyi olasz keres munkát külföldön, de annál rosszabb a menekülteknek. Kevés az olyan szerencsés, aki „feketén” munkát talál és így segíteni tud valamennyire önmagán és családján.

Az is sok problémát okoz, hogy az itteni menekültek Európa kevésbé kulturált részeiről (pl. Balkánról) jönnek nagyobb részben. Ezek primitívek, durvák, verekednek; ha feketén munkához és így némi pénzhez jutnak, leisszák magukat és tönkre teszik a berendezéseket. Ilyenkor esetleg napokig nincs fűtés, meleg víz, stb. Elképzeltető, hogy mit jelent ez kisgyermekes családok számára. A menekülteknek küldött adományok sokszorosára volna szükség, hogy legalább a gyermekes családok a táborokon kívül lakhassanak.

Az adományokat az alábbi címre kérjük: COMITATO CATTOLICO UNGHERESE Via della Conciliazione, 44. — I - 00193 ROMA.

Ebben a reményben küldöm karácsonyi üdvözlőlevelet a menekültek minden jótévőjének, Isten keyelmében gazdag Karácsonyt és boldog Újévet kívánva.

Róma, 1982 október 23-án, az 1956-os szabadságharc évfordulóján.

P. Salamon Zoltán László OFMCap. magyar lelkipásztor

nek. E táborban is az opportunista karrieristák játszották a főszerepet, a parancsnoktól a stállumviselőig. Különösen szégyenteljes szerepet játszottak itt az ún. hirhedt „káposok”. — A tábornak, a külvilági társadalomhoz való hasonlatossága számomra egyénileg oly nagy hatással volt, hogy szabadulásom és Nyugatra távoztam után, egyenesen szégyentem volna a legjelentékesebb vezetőállást elfogadni.

úgy érzem, hogy a táboron kívül nehezebb a helyes utat megtalálni. Itt a külvilágban hiányzanak a kipróbált régi integer bajtársak és a mi hibánkból — Isten közelségének érzete.

VIDA ISTVÁN:

Egyház és szakszervezet

II. RÉSZ

Ezzel a témával már foglalkoztunk egyszer. Nell-Breuning professzornak egy minap megjelent tanulmánya adott rá alkalmat, amelyben II. János Pál „*Laborem exercens*” kezdetű új enciklikáját vizsgálja, kimondottan a szakszervezeti problematika oldaláról. Először arra figyeltünk fel, hogy a pápa nem csak a bűnmunkások, hanem a hozzájuk hasonlóan függő helyzetben élő kisparasztok érdekvédelmi egyesüléseit is a szakszervezet fogalmi körébe vonja. Beszéltünk az úgynevezett *egység-szakszervezet*, vagyis a világnézeti- és párt-hovatartozásra tekintet nélkül minden dolgozót összefogni hivatott szakszervezet minden irányban való függetlenségéről. Megállapítottuk, hogy a gyakorlatban ez mennyire érvényesülhet. Az *egypárt-rendszerű* országokban abszolút megvalósíthatatlannak tűnik, míg a *pluralista* rendszerekben viszonylagosan és rugalmasan érvényesül. Önként adódott a konklúzió, hogy *gazdasági és politikai szabadság* kell a hatékony érdekképviselést létezéséhez. Az *egyház* a szakszervezkedés jogát 1891-ben, történelmileg *kissé késve* ismerte el, a gyakorlati elfogadás még lassabban ment, de a fejlődés vonala XIII. Leótól, XI. és XII. Piuson, XXIII. Jánoson és VI. Pálon keresztül I. és II. János Pál pápáig, felfelé ível. Ugyanakkor tény, hogy a *marxizmus gyakorlatában* fokozatos visszafejlődés *érvényesült*: távolodás az emberi alapjogoktól. A valódi, a parlamentáris, úgynevezett polgári demokrácia kedvezett legjobban a szakszervezetek történelmi teljesítményének.

A SZAKSZERVEZETEK KÜZDELMES ÚTJA

Hogyan festett a folyamat *Magyarországon*? A múlt század utolsó harmadában keletkezett szakszervezetek hamarosan az ös befolyás alá kerültek. Ennek a jelölésére akkoriban nemzetközileg a „szociáldemokrata” jelzöt használtak Marx hívei. Jelentős küzdelmet folytattak a korai kapitalizmus kínóvái ellen, ideológiájuk azonban élesen szembe fordult a haza és vallás egész eszmevilágával is. Ez utóbbi miatt került sor a századforduló körül keresztényszociális szakszervezetek megalakítására. A mezőny a harmincas években tovább bővült, — amennyiben újabb pápai körlevelek hatására munkás, paraszt és értelmiségi tagozattal létrejött egy keresztény radikális szakszervezet, a Magyar Dolgozók Hívatásszervezete. Ugyanakkor néhány kormánypárti képviselő föllélt egy Nemzeti Munkaközpont elnevezésű alakulatot. 1945 után a régi szociáldemokrata szakszervezetek keretét felhasználva *egység-szervezetet* hoztak létre, amelyet 1948-ban a kialakuló egypártrendszer egyik segédhivatalává formáltak. Ezt 4.000 régi hű szakszervezeti bizalmi és vezető adminisztratív úton történt eltávolításával, illetve bebörtönzésével érték el. Mint látható, a hatalomban borenkedett marxizmus receptje nem új, több mint 60 éve semmit se változott.

Néveleges, vagy ál-szakszervezet tehát, amelyet függetlenségétől, autonómiájától, s ezáltal az érdekképviselést szabad gyakorlásától megfosztanak. Viszont léteznek *valódi érdekképviselések*, amelyeket a „*Laborem exercens*” enciklika az egyesület, nem a *szakszervezet* fogalmával illet, ami az általános szóhasználatlaltal is egyezik. Melyek ezek? A mun-

kaadói és egyéb érdekvédelmi egyesülések, mint például a togyasztók, adófizetők, nyugdíjasok, lakásbérlők és -tulajdonosok, állat- és természetvédők, a katonai szolgálatot ellenzők vagy támogatók tömörülése, illetve érdekcsoportok alkalmi összefogása. Mindez persze csak szabad és úgynevezett nyitott társadalmakban lehetséges, amelyekben az emberi jogokat a termelési eszközökkel együtt nem koozza el az állam.

De térjünk vissza Nell-Breuning gondolatmenetéhez. A pápa ebben az enciklikájában leszögezi, hogy a *szakszervezet* lényegéhez nem tartozik hozzá az úgynevezett osztályharc. A jogos érdekek képviselője harcosan royanat anélkül, hogy a szembenállók osztályát meg akarják semmisíteni. *Vagyis a szakszervezet hatékonyaságát nem a kétséges értékű ideológiai végcél, hanem a konkrét eredmények alapján kell értékelni.* Hymódon válik világossá, hogy az *eremesnyes érdekvédelem* konstruktív tényezője a társadalom életének. Van-e és hol a *batára* ez érdekharcnak? Igen, van, és pedig a „*közjó*”, az *összeség* átorgó szempontjai, alapvető agényai. A pápa ennél a kérdésnél szemléletes hasonlattal él: *a közlekedő edények törvényének* kell

érvényesülnie a különböző *érdekcsoportok* egymás közötti viszonyában.

A következő pont: *szakszervezet és politika* viszonya. Ha elfogadjuk az enciklika tömör meghatározását, hogy a politika annyi, mint „*okosan fáradozni a közjó érdekében*”, akkor *tartalmitlag* politikai feladatot teljesít a szakszervezet is. *Formailag* azonban a politikai arénán kívül áll, sőt kívül is kell maradnia, ha *egység-szervezet*. A mindenkori *gyakorlat* persze a helyzetektől és ronszerektől függ.

Külön foglalkozik a pápa a *szakszervezeti kulturmunkával*, amelytől azt kívánja, hogy a dolgozók emberi értékeit minden tekintetben *csiszolja, fejlessze*. A feladat tehát az általános és szakmai műveltségen túl az „*ép testben ép lélek*” irányelveinek s módszereinek fejtárása.

Végezetül a bér- és munkaügyi harc, főképp a *sztrájk* problémáját taglalja a pápai körlevél. Nell-Breuning *professzor* megállapítja, hogy II. János Pál *újabban* a kérdésben is az eddigi *egyházi álláspontot* váltja. A *munkabeszúrtetés* legyveréséhez akkor nyúlhatnak a munkavállalók, ha *indokolt követeléseiket tárgyalás útján nem tudták érvényesíteni*. Itt újra felmerül a kérdés, van-e

és hol a *batára* a *sztrájk*ognak? A válasz nem lehet más, mint a „*közjó*” szempontjának módosított hangsúlyozása. Hogy mikor *ütköznek* egy *sztrájk* az *összeség* alapvető jogába, illetve életérdekeibe, sokszor nehéz eldönteni. Az *enciklika* mindenesetre rámutat, hogy a *közjó* megsértése maguknak a *harcoló munkavállalóknak* is csak hátránnyal jár. Népszerű kifejezéssel „*öngól*”-ról beszélhetünk.

Mivel az *indokolt sztrájk* esetében *emberi alapjogról* van szó, érthető, hogy az enciklika *hangoztatja*: senkit se szabad büntetni vagy bármilyen megfélemléssel sújtani, aki a *sztrájkban* részt vesz. Ehhhez *ketőt* *töhetőnk* hozzá. Azokat se szabad büntetni, akik a *sztrájk szervezői* — ez az egyik. A másik, hogy *egy sztrájk* *indokolt és jogos voltát* nem döntheti el *egyoldalúan* a *munkaadó*, ezért *vita esetén* *független fórumnak* kell döntenie. A nagy kérdés az, mi a megoldás, ha maga a *totalitárius állam* a *munkaadó*? Nyilván *mindennemű sztrájk* tilalma.

Nell-Breuning úgy látja, hogy a „*Laborem exercens*” körlevél azoknak a *dolgozóknak* az *érdekeiben* íródott, akik *nem küzdhetnek szabadon* jussukért. Éppen ezért *bátorítás* is a valódi *szakszervezetek* *munkája* és *térhódítása* számára!

SZAMOSI JÓZSEF:

Zrínyi szózata

UTÓHANG A KODÁLY-JUBILEUMHOZ

Kodály Zoltán — kell-e még mondani — századunk egyik legnagyobb magyarja. Nemcsak a magyar népzene, népdal-kincs feltárója és megmentője, nemcsak nagy nemzetpedagógus, az „Éneklő Ifjúság” s az „Éneklő Magyarország” megteremtője, — nekünk, katolikusoknak arra is emlékeztetni kell, amiről alig esik szó, hogy Kodály a magyar egyházi zenének valóságos reneszánszát indította el, alkotó műveinek sora is — mily jellemző! — egy kis „Ave Mariá”-val kezdődik és a liturgikus reform jegyében fogant „Magyar Misé”-vel zárul. Kodály nemcsak a zenei világ köztudatában jelenvaló nagy zeneszerző, — az ő egész munkássága és művészete: nemzeti szolgálattevés.

Mindig tudta: mit, mikor és miért ír, — intve és irányt mutatta, ahogy az idők akkor követelték. Monumentális művében, a Psalmus Hungaricus-ban, ki nem érzi, hogy a régi költő versére írt zsoltár, 1924-ben a Trianon fölött érzett fájdalom és keserűség megszólaltatása. Az 1936-ban — Buda felszabadulásának 250. évfordulójára komponált „Budavári Tedeum” — írtam régi cikkemben — az annyi vészen, hányattatáson átesett nemzet hálaadása: imé mégis vagyunk és élünk! És milyen időszerűen hangzik a népi mozgalom forradalmas-ígéretes éveiben az Ady versére írt férfikórus: „Felszállott a páva vármegyeházára, sok szegény legénynek szabadulására” (1937). S mikor jönnek a megpróbáltatások bár bár napjai, 1944-ben Petőfi idézi: „Isten csodája, hogy még áll hazánk”. A Nemzeti dal-t is nyilván nem véletlenül írta a Néphadsereg Énekkarának, a „rabok legyünk, vagy szabadok?” jelentését elnyomó és elnyomott bizonyára fordítva értelmezte.

Újkori történelmünk egyik legsötétebb időszakában, az „adminisztratív kényszerítés”-nek becézett Rákosi-diktatúra minden szabad szót elfojtó, fenyegető csend-

jében, 1954-ben kiáltja el Zrínyivel: Ne bántsd a magyart! — „Zrínyi szózata” címmel megalkotta a Psalmus mellett talán legnagyobb szerűbb énekkari művét bariton-szólóra és vegyeskarra. Szövegét a nagy költő-hadvezér, Zrínyi Miklós „Az Török Áfium Ellen Való Orvosság” c. 1660–61-ben írt munkájából állította össze, megtartva az eredeti szöveget, de refrén-szerűen újból és újból ismétli híres két mondatát: „Egy nemzetnél sem vagyunk alábbvaló!” és „Ne bántsd a magyart!”

Annyit még, hogy a „Török Áfium”-ot nyomtatásban először Forgách Simon kurucgenerális adta ki 1705-ben II. Rákóczi Ferencnek dedikálva.

Idézzük most azokat a részeket, amelyeket Kodály az „Áfiumból” átvett:

Sárdis városa megvételekor egy vitéz magára Krözus királyra akadván, meg akarja vala ölni. A király fia, ki egész életében néma vala, látván veszedelmét atyjának, megszólala mondván: Ne bántsd a királyt!

Valjon nem baszoló-e az én mostani felkiáltásom édes nemzetem tehozzád. Látok egy rettenetes sárkányt, mely méreggel, dübösséggel teli, elragadja s ölésben viseli a magyar koronát. Én csaknem mint egy néma felkiáltok, ha kiáltással elűzhetném ezt a dübös sárkányt, kiáltván: Ne bántsd a magyart!

Szegény magyar nemzet! annyira juttott-e ügyed, hogy senki ne is kiáltson fel utolsó veszedelmedben, hogy senkinek ne keseredjék meg szíve romlásodon. Hogy senki utolsó, halállal való küszködéseden egy biztató szót ne mondjon? egyedül én vagyok-e öröklőd, vigyázód, ki megjelentsem veszedelmedet?

Nebéz ugyan e hivatal nékem, de ha az Isten az hazámhoz való szeretetet reám tette, imé kiáltok, imé üvöltök: Hallj meg engem, élő magyar, ihon a veszedelem, ihon az emésztő tűz! Ihon az emésztő tűz!

Eljussunk? — Nincs bová! Sohun másutt Magyarországot meg nem találjuk, senki a maga országából ki nem megyen hogy minket helybeztessen belé. Az mi nemes szabadságunk az ég alatt sohun nincs, hanem Pannóniában. Hic vobis vincendum vel moriendum est! Itt győznöd vagy halnod kell!

De miért kelljen elvesznünk, avagy kétségbe esnünk, míg csontjainkban velő, ereinkben vér, míg Isten mennyországában az mi bizó! almunk lebet, míg kezeinkben kópját, markunkban szablyát szoríthatunk? Ne bántsd a magyart!

Csak jobbitsuk meg magunkat, szabjunk rendet dolgojnak, egy nemzetnél sem vagyunk alábbvaló! — Ne bántsd a magyart!

Most, ha valami csak megvezzenik is a török részéről, futunk ide s tova, vízekken által, havasokon által. Ki ömide, ki amoda. Minden remédiumunk csak a másoktól való segítség koldulás. Nincs magunknak néfünk, kívül szembe szállhassunk a veszedelemnek. Nincs egy emberünk, akit bová tehetnének. Boldog Isten, mely hitványság! s mi vagyunk a magyarok? . . .

De ha ki bizik Istenében, szerei hazáját, vagyon egy csepp magyar vér benne, kiáltson fel az égbe Istenhez, éneke! je velem ez Debóra énekét! Kik szabad akaratból adták magatokat a veszedelemre: Aldjátok az Urat!

Új hadakat választ az Úr és ő forgatja fel az ellenség kapuit. Így vesszenek el Uran minden ellenségid! Ne bántsd a magyart! Akik pedig téged szeretnek, mint a nap az ő feltámadásában, úgy tündököljenek! Amen! Amen!

Kodály „Zrínyi szózata” 1955-ben a Zeneműkiadó Vállalat kiadásában megjelent és — ha jól emlékszem — még a magyar forradalom előtti hetekben (?) a budapesti rádió a bemutatót közvetítette. Döbbenetes élmény volt az éterből sustorgó, recsegő hangfoszlányokat hallgatni: „Látok egy rettenetes sárkányt . . . imé kiáltok, imé üvöltök . . . ihon a veszedelem. . .”. Könnyű megérteni, hogy a „Zrínyi szózata”-nak csak bemutatója volt, azóta sem adták elő Magyarországon.

Cserkészélet

1983 A GÖDÖLLŐI JAMBOREE EMLÉKÉVE

A magyar cserkészélet egyik legkomolyabb feladatának tartja a hagyományok ápolását, és a legfontosabb évfordulók méltó megünneplését. Ebben az évben az 1933-as gödöllői jamboree ötvenedik évfordulóján, emlékeztetni akarja nem csak az otthoni és a nyugaton élő magyarságot, hanem a nem-magyarokat is a nagy cserkész-jubileumra. Az első világháború után Gödöllő irányította először Magyarországra százmilliók figyelmét a nemzetközi sajtón keresztül.

A Magyar Cserkészszövetség 1933 július 18-ától és 25-ig között a New York államban levő Sik Sándor cserkészparkban „Gödöllői emléktábor”-t rendez.

A Szövetség igyekszik felkutatni és meghívni mindazokat a magyarokat és nem magyarokat is akik 1923-ban ott voltak Gödöllőn.

Meghívást kap a gödöllői jamboreen részt vett valamennyi nemzet, és a menekült cserkészszövetségek is. A magyar sajtó és a helyi magyar rádiók időről-időre tájékoztatni fognek az emléktábor előkészületeiről és eseményeiről.

✱

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Cserkészszövetség vezetőképzettségének elmélyítésére tanulmányi pályázatot hirdet.

a) A résztvevők feladatai:

1. A Szövetség által megállapított országban legalább hat hónapot töltenek, mely idő alatt:

A SZENTATYA BESZÉDE AMAGYAR PÜSPÖKÖKHÖZ

(Folytatás a 3. oldalról)

ge, hogy megőrizze a családi intézményt, szilárdan hozzákötve a keresztény hit alapelveihez. Kellőképp előkészítve a házasulandókat, szentségi erkölcsi és közösségi támaszt nyújtva, nevelve és vezetve a házasfeleket a szereteire, a hűségre, az áldozatra és a közös imádságra... Egy olyan történelmi pillanatban, amikor a családot számos erő igyekszik lerombolni vagy eltörzítani, az egyház... élesebben és sürgetőbbben éri ki a küldetését: hirdetni mindenki részére Istennek a házasságra és a családra vonatkozó tervét, biztosítva a családnak a teljes életerőt, és az emberi keresztény kibontakozást..."

A PAPSÁGRÓL

„Tisztelendő Testvéreim! — Hogyne fordítanánk szerető figyeimet a férfi és női szerzetesi közösségekre, amelyek oly nagy érdemeket szereztek századok során a magyar nemzet kultúrájában, történelmében és haladásában! Itt most csak hű óhajom, hogy ma is mindazok, akik hazátokban érzik az Úr hívását... követhessék hivatásukat Isten népe építésére és a polgári közösség szolgálatára... Jogos megelégedéssel állapítottátok meg, hogy jó papjaitok vannak, akik nagy odaadással viselik a nap terhét az Úr szőlőjében, jóllehet többségük előrehaladottkorú és gyenge egészségű. — Tisztelendő Testvéreim! Legyetek mindig közel papjaitokhoz. Atyai érzéssel viseltessetek irántuk. Becsüljétek meg munkájukat, tegyétek magatokévá problémáikat és érdekeiket és ténylegesen is támogassátok őket! — Mindenekfelett pedig, őriztétek meg velük a barátság, a bizalom és az atyai törődés kapcsolatát. Így majd aztán egységben és szolidaritásban élő papság vesz körül benneteket, és nagyobb hatékonysággal teljesítitek küldetéseteket. — Ezen a napon különösen szeretnék emlékeztetni az öreg papokra, akár világiak akár szerzetesek, valamint a nővérekre, akik szociális otthonokban élnek és akik életük hosszú éveit az iskolák vezetésében, a növendékek nevelésében, betegek gondozásában töltötték... H. F.

a) nyelvtanfolyamon vesznek részt;

b) ha már ismerik a helyi nyelvet, akkor egyetemi szintű, vagy szakmájuknak megfelelő tanulmányokat végeznek.

2. Beosztást vállalnak a vendéglátó helyi magyar cserkészcsapatban.

3. Részt vesznek egy vagy több helyi magyar egyesület munkájában.

b) Anyagiak:

1. Az utiköltséget a Szövetség, az ajánló cserkészszervek (kerület, csapat) és az egyén egyenlő arányban fedezik.

2. Ellátásról a vendéglátó cserkészszervek gondoskodnak.

c) Pályázhatnak mindazok akik:

1. Legalább húsz, de nem több mint harminc évesek.

2. Legalább segédtszti képesítéssel rendelkeznek.

d) A pályázat módja:

1. Az érdeklődő megszerzi csapat- és kerületi parancsnoka ajánlását.

2. Beadványt készít, amelyben leírja a tanulmányútjal kapcsolatos terveit, és igazolja arra való felkészültségét.

3. A fent említett írásokat elküldi a Szövetség központjának és annak a kerületi parancsnoknak, akinek kerületében tanulmányi idejét eltölteni szándékozik.

Pályázati határidő 1982 december 31.

Magyar Cserkészszövetség Sajtóosztálya

✱

Egyre szaporábban dobog a ruhrvidéki magyar szív a 86. sz. Zrínyi Miklós esseni cserkészcsapat viruló élete láttán. Legutóbb, okt. 31-én rendeztek szép emlékestet Arany János halálának 100. évfordulóján *Bottár Viktor* csapatparancsnok vezetésével, *Kaposi Aliz* öcs. rendezésében.

Az ünnepég végén mindenki tudatára ébredhetett annak, milyen nagy eredmény, hogy német földön, már az új hazában születettek ajkáról csendülnek fel ilyen szép magyarsággal nagy költőnk örökérvényű versei.

Egy mülheimi cserkészszülő

KERESZTÉNY VAGYOK!

Ezt írom életrajzban, beadványban az egyszerűség kedvéért. Egy újságró azt kérdezte tőlem: „Mit ért ez alatt?”

Csodálkozva néztem rá és így válaszoltam:

„Hiszek a Szeretet hatalmában. A Szeretet mindent legyőz, s erősebb az atom-bombánál is (1. Kor. 13. rész).

Aki keresztény, az nyílt, őszinte, becsületes, szorgalmas, kötelességtudó, igazságszerető.

Megvetéssel fordulok el a képmutatástól, hazugságtól, csalástól, erőszaktól. Röviden: a bűntől, de nem a bűnöstől, mert azt remélem, hogy megtér.

Ennek a felfogásnak, világnézetnek jelképe a Kereszt. Az önként vállalt szenvedésnek, az Egyetemes Szeretetének.

S ha a Kereszt jelét a homlokomon kellene állandóan hordanom, büszkén tenném. — Nem szégyelném, mint ahogy a zsidók sem szégyelltek, amikor a csilagot kellett hordaniok s megbélyegzettek érezhették magukat.

Előtem Jézus példája ragyog, aki a mi bűneinkért önkéntes halált vállalt. Mi bűnösök feléje törekszünk, s ha nem is érhetjük el őt, már a Hozzá való közeledés is örömet okoz.

Ezeket a gondolatokat háromhetes erdei magányban írtam le. — S ott valóban szabad és boldog voltam!

Vigh Lajos (Drachenstein)

Dr. Petényi Károlynak, az „Új Igehirdetés”-könyv szerzőjének egy újabb könyve jelent meg Szent Ágoston életéről és életével kapcsolatban a ma erkölcsi problémáiról, német nyelven: „...Ich liebte die Liebe...” címmel.

A 240-oldalas nagyformájú, szép kiállítású könyv megrendelhető Európában a szerzőnél: A-1020 Wien, Postfach 184 cím alatt, vagy könyvkereskedésekben. A könyv ára nagyon jutányos, a nyugaton megjelent egyéb könyvekhez viszonyítva: öS 161.60 vagy US \$ 9.50.

Dr. Petényi Károly, az „Új Igehirdetés” c. prédikációs könyvek és az újabb Szent Ágostonnal foglalkozó könyv szerzője, Bécsben működik mint lelképásztor.

MÜNCHEN-FREISING ÚJ ÉRSEKE

Kilenc hónapi széküresedés (Sedisvakanz) után október 29-én vált ismertté Rómában és Münchenben, hogy az új érsek *Friedrich Wetter*, speyeri megyéspüspök.

Meg kell jegyeznünk, hogy Speyer régi jogszokás alapján a München-Freising-i Püspöki Konferencia jogkörébe tartozik. — Azt is, hogy a speyeri püspökség hosszú idők óta ugródeszka volt a München — Freising-i érseki székre. Így a híres Faulhaber bíboros, később a közszerzetben álló Wendel bíboros is Speyerből kerültek Münchenbe. Wetter új München-Freising-i érsek Wendel bíborosnak köszönheti sokban eddigi egyházi karrierjét, aki őt érettségi után Rómába a Germanicum Hungaricum-ba küldte teológiai tanulmányokra.

Friedrich Wetter 1928-ban született Landauban (Pfalz) vasutas családból. 1953-ban szentelték Rómában pappá, első miséjét német földön Münchenben mondta a gyönyörű Bürgersaal-tempomban. Egyházi pályája teológiai tanársággal kezdődött: dogmatikatanár volt Regensburgban, majd Mainzban. VI. Pál pápa már 40-éves korában kinevezte speyeri megyéspüspöknak.

Az új érseket olyan embernek ismerik, aki hallgatni és másokat meghallgatni tud. Fontos tulajdonságok a minden bizonnyal nem könnyű München-Freising-i érseki székben! Intronizációja a müncheni Liebfrauentom-ban advent harmadik vasárnapján (december 12) 14.30-kor lesz ünnepi pontifikális mise keretében, amikor fölolvassák II. János Pápától a kinevezési okmányt is.

München felé vezető útján az új érseket a püspökség határán hivatalosan fogadják. Friedrich Wetter a 73. müncheni püspök Szent Korbinian székén.

✱

Az osztrák püspöki kar nyilvánosságra hozta II. János Pál pápa jövő évi ausztriai látogatásának programját. Az egyház fejét 1983 szeptember 10-ére várják Bécsbe, ahol résztvesz az osztrák katolikus napokon. Négy napra tervezett útjának fénypontja a Máriacelli-i zárandoklat lesz.

ÚJRA MEGKONDULT A ZRINYI-HARANG

Szigetváron a múltban minden szombat estét megszólalt az „öreg harang”, emlékeztetve Zrínyi Miklós és katonái utolsó kirohanására és hősi halálára.

Az öreg harang eredetileg a premonstreiek templomának a harangja volt, amelyet Szigetvár eleste után (1566) a szerzetesek elástak és csak 215 évvel ezelőtt, a város újjáépítésekor, került elő, megrongált állapotban. 1772-ben Pécsen restaurálták és művészi külső díszítésekkel ékesítették.

Az öreg harang azóta minden szombaton este megszólalt mélabús hangján. — Az első világháborúban is megkímélték, nem öntötték belőle ágyút. Csak a második világháború végén nemult el végleg, mert a katonai hatóságok betiltották azzal, hogy szokatlan idejű harangozásával zavarja az embereket.

Szigetvárott az idén 40 év után szeptember 12-én a szigetvári bősök halálának emléknepjén este 9 órakor újra megkondult a Zrínyi-harang. — A város Kölcsey Ferenc, a Himnusz költője, indítványozására még a Reformkorszakban (19. század első fele) határozta el, hogy évenként megemlékezik a szigetvári bősökről és minden szombaton este 9 órakor megszólaltatja a Zrínyi-harangot.

100 évvel ezelőtt született Cardijn belga bíboros, a katolikus munkásifjúsági mozgalom (francia nevének rövidítése alapján JOC) alapítója. Ebből az alkalomból a pápa levelet írt a nemzetközi katolikus munkásifjúsági mozgalom központjának. Üzenetében kifejtette, hogy a keresztény hívőknek az eddiginél nagyobb szolidaritást kell mutatniok a munkásság iránt. A Laborem exercens kezdetű körlevélre hivatkozva a pápa sürgette a munkára alapozott társadalom felépítését, amely egyben a szeretet társadalma is.

✱

Az ír püspöki kar üdvözölte azt a parlament elé terjesztett törvényjavaslatot, amelynek célja, hogy az alkotmányban is kefejezésre juttassák a művi vételés törvénytelenységét. Az ír püspökök kifejtették, hogy a meg nem született élet törvényes védelme összhangban van a katolikus egyháznak az emberi élet sértetlenségéről vallott felfogásával. Jóllehet az alkotmánynak ilyen értelmű módosítása nem oldja meg az abortuszproblémát, de hozzájárul a meg nem született élet nagyobb megbecsüléséhez. Az ország protestáns közvéleménye szerint azonban felesleges az alkotmány ilyen értelmű módosítása. A művi beavatkozás ugyan erkölcsi normákba ütközik, hangoztatják a protestáns közvélemény képviselői, de mivel Írországnak az abortuszt egyébként is tiltja a törvény, az alkotmány módosítása felesleges.

Tanulmányi napok Lugánóban

„Gesta Hungarorum I”

A Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör (SMIKK) a már hagyományossá vált „Tanulmányi Napok”-at idén okt. 28 és nov. 3-án között tartotta Lugánóban: „Gesta Hungarorum I. — Történelmünk a honfoglalástól Mohácsig” címmel. A következő témák kerültek előadásra és megvitatásra: „Verrecke híres útján...” (Történelmi tudat, történelmi felelősség: *Kocsis Gábor*, NSZK) — „Magyarország belépése a keresztény nyugati népközösségbe” (*Adriányi Gábor*, Bonn) — „A magyarok megjelenése a Kárpát-medencében” (*László Gyula*, Budapest) — „Európa kalandja a kalandozó magyarokkal” (*Vajjay Szabolcs*, Párizs) — „Az Árpádok, mint a magyar nemzet megformázói és a magyar állam megalkotói” (*Ferdinandy Mihály*, Puerto Rico) — „Nagy Lajos király emléke töredékekben” (*Szamosi József*, München) — „Mátyás király és a magyar reneszánsz” (*Váralljai Csocán Jenő*, Oxford) — „Nemzeti nagylétünk nagy temetője — Mohács?” (*Csernohorszky Vilmos*, Neuburg/Donau). Az előadásokat illetve vitákat, *Saáry Éva*, a SMIKK elnöke vezette. — *Bogyay Tamás* (München) „A Szentkorona, mint a magyar történelem forrása és szereplője” címmel vetített képes előadást tartott; a Kodály-évfordulóra pedig *Schmidt Károly* (München) zenei példákkal illusztrált előadása hangzott el „Magyarság és magyar népzene” címmel.

Az irodalmi Esten *Dénes Tibor*, *Kocsis Gábor*, *Major-Zala Lajos*, *Saáry Éva* és *Szamosi József* szerepeltek versekkel illetve prózai művekkel.

A Tanulmányi Napok keretében főleg svájci magyar művészek munkáit bemutatató kiállítás nyílt meg. A svájci televízió okt. 31-én, vasárnap színes adásban mutatta be a Tanulmányi Napok munkáját és a Képzőművészeti kiállítást.

(figyelő)

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: A keresztiség szentségében részesültek: **Vaskó Kristóf**, V. Péter és Soltes Judit fia, 1982. okt. 26-án; — **Bodnár Monika**, B. Sándor és Pittmann Emma leánya, 1982. okt. 16-án.

Szentségi házasságot kötöttek: Fűr László és Varga Anna, 1982. okt. 24-én. Az Úr áldása kísérje az újszülötteket és újházasokat!

FRANCIAORSZÁG

Keresztelés: Június 26-án: **Fanny-Marie**, Novák Dany és Kovács Sylvia leánya, Lens-ban; — **Dany Novák**, Novák Theodor és Dumain Ivonne fia, Le Mans-ban. — Isten éltesse a keresztelteteket és szüleiket!

Halálozás: özv. **Barcsényi József** sz. Majnek Krisztina, Lens-ban július 23-án; — özv. **Pál Józsefné sz. Horváth Erzsébet**, Croix-ban; — **Kulik Lilla**, 18-éves, Wattrelos-ban; — **Klausz György**, Leos-en-Cohelles-ben. — Adj nekik, Uram, örök nyugodalmat!

Párizs: **Halálozás:** **Gaal Jenő** honfitársunkat, a Párizsi Mikés Kelemen Kör elnökét, 75-éves korában a Mindenható magához szőlította. Temetése szűk családi és baráti körben zajlott le. — Gaal Jenő a párizsi magyarság összefogásában és kulturánk terjesztésében nagy érdemeket szerzett. Ezért halálából november 28-án a 11-órás közösségi szentmisét érte ajánlják fel.

HOLLANDIA

Keresztelés: Mengeloban 1982. június 20-án részesült a keresztiség szentségében Harm Niemeijer és Desseffy Nóra kislánya, **Christiaan Marinus**; — **Rotterdam**-ban részesült a keresztiség szentségében Pieter Kraaijeveld és Fehér Klára elsőszülött kislánya, **Franciska Elizabeth**.

Isten éltesse a boldog kis családokat!

Halálozás: Nagy Gyuláné sz. Anna Mária Kunz, hosszas szenvedés után 43-éves korában, a szentségekkel megerősítve, okt. 5-én elhunyt. — Halála bennünket magyarokat is fájdalmasan érintett. Hiszen a mi Riánk is volt. Ott volt a szentmisénken, részt vett összejöveteleinkben, segített rendezvényeinkben. Köszönjük Rián feltejtjük el! — Temetése Vlaardingben okt. 8-án Magyarok Nagyasszonyánál ünnepén volt. — **Hársfalvi Imrét** szintén fiatalon szőlította magához a jó Isten. Szendvéseit Isten akaratában megnyugodva viselve, a szentségekkel megerősítve, okt. 12-én hunyt el. Hosszas betegségében örömeire szolgált a Limburg-i magyarok látogatása, segítőkészsége. Temetése október 16-án Sittardban volt a magyarok nagy részvételével. Halottainknak legyen örök béke, a hátramaradottnak pedig lelki erő és vigasztalás!

ERDÉLYI ÉRT!

Az erdélyi csomagok eddig 125 csomagot kb. DM 13.000.— értékben eredményeztek. — Közeledik a karácsony! Gondoljunk erdélyi magyar testvéreinkre! 400 csomagot kellene karácsonyig küldeni.

Egy csomag ára augusztus 1. óta DM 108.75.

A csomagok tartalma: 10 kg élelmiszer: húskonzerv, kávé, kakaó, olaj, levespor, liszt, rizs stb. A csomagokat átvételei elismervény ellenében a németországi Quelle-cég vámtmentesen küldi szét nagyváradi raktárából.

Csomagokat küldhet a gyulafehérvári szeminárium, gyermekorházak, öregotthonok megsegítésére. De küldhet egyéni címre is, akinek akar, de meg kell adni a pontos címet és a feladót.

Az összeget befizetheti az „Életünk” szerkesztőségének:

1. Kath. Ung. Seelsorge, Sonderkonto 606-50-803 Postscheckamt München;

2. Kath. Ung. Seelsorge, Bayer. Vereinsbank, München, Konto 145-857 — Erdély.

3. Befizethető készpénzben minden magyar helyi lelkésznel is.

NÉMETORSZÁG

Augsburg: Keresztelés: A jug. Vodiceben aug. 19-én részesült a keresztiség szentségében **Szindi Katalin**, Szabó László és Hugyik Vera, königsbrunni lakók kislánya, aki július 21-én született Bodingenben. A kedves családi esemény egyben a Szabó család csinos tengerparti nyaralójának fölvatása is volt. — Áldást kívánunk Szindi-nek is, meg az új hajlékára is!

Mannheim: okt. 10-én **Móroc István** ferences atya hívei Assisi szent Ferenc 880-éves születési évfordulójáról emlékeztek meg szentmiséjükön. Az ünnepi szentbeszédet **Dr. Ritter Márton** hittanár mondta.

München: Keresztességben részesültek: **Tóth Krisztián**, T. Ferenc és Lengyel Katalin 1981. nov. 25-én született kislánya; — **Horváth Norbert**, H. Tibor és Szollár Katalin 1981. szept. 6-án született kislánya.

Házasságot kötöttek: **Bodis Ágnes** és **Mészáros István** 1982. okt. 20-án, — **Kolár Klára** és **Acquaviva Vito** 1982. nov. 15-én, — Münchenben.

Halottaink: 1982-ben elhunytak: **Kohenyicz Andreas** Oberschwimbachban és **Sundhauser József**, házilelkész, Berchtesgadenben.

München: Keresztelés: **Kecskési Stefanie**, K. Árpád és Remes Magdolna 1982. okt. 14-én született kislánya, 1982. nov. 20-án részesült a keresztiség szentségében. — A jó Isten áldása legyen vele és szüleivel!

Stuttgart: **Sebestyén Péter** és **Aranka** kislánya, **Daniella**, okt. 3-án, — **László Gergely** és **Erika** kislánya, **Christian József**, okt. 16-án Stuttgartban a keresztiség szentségében részesültek. — Isten áldása kísérje életútjukat!

*

A Stuttgarti Misszió jubileuma

December 5-én ünnepli a Stuttgarti Magyar Misszió fennállásának 35. évfordulóját. — Az elmúlt 35 évben több magyar lelkipásztor szolgált Istent és a híveket, akik azóta hazatértek Teremtőjükhöz.

Megköszönjük a Mindenható sok-sok kegyelmét, amellyel bennünket segített a menekült-élet tengernyi nehézségei közepe. És megköszönjük áldozatos munkájukat mindazoknak, akik valamilyen formában támogattak, segítettek bennünket. **F. O.**

OLASZORSZÁG

Keresztelések: Milánó: jún. 13-án megkeresztelték **Francescát**, Montonati Giuseppe és Strider Adrienne második gyermekét; — okt. 10-én megkeresztelték **Giuliot**, Ing. Gavazzi Piero és Dosi Delfini Francesca első gyermekét; — **Róma:** szept. 26-án megkeresztelték **Laura Alesandrá**t, Berardi Massimó és Hortobágyi Ildikó első gyermekét; — okt. 31-én megkeresztelték **Chiarát**, De Magistris Carlo és Nagyághy Magdolna harmadik gyermekét. — Isten áldása kísérje őket!

Halálozás: Tolentino: szept. 10-én, 69-éves korában meghalt **Signora Molnár Izabella**; — **Firenze:** okt. 2-án, 64-éves korában meghalt **özv. Galbiatiné sz. Stepuncsik Éva**. — Nyugodjanak békében!

SVÁJC

Keresztelés: A keresztiség szentségében Isten gyermeke és az anyaszentegyház tagja lett: **Genf**-ben november 14-én **Bouver Cindy Priscilla Veronique**, B. Alain-Marcel és Füle Estelle-Mária első gyermeke.

A házasság szentségét szolgáltatták ki egymásnak: **Poór József** és **Tabányi Zsuzsa** Bex-ben (VD) 1982. okt. 2-án; — 1982. okt. 16-án **Rupp Andreas** és **Petrik Bea** Zimmerwald-ban (BE).

Az örök hazába költöztek: **Szóts Géza**, 62-éves korában, 1982. okt. 5-én **Genf**-ben; — **Zelina Marguerit**, 81-éves korában, okt. 10-én **Genf**-ben; — **Cuendet Tibor**, 72-éves korában, okt. 24-én **Genf**-ben.

Lausanne: **Halálozás:** Hosszas szenvedés után nemes lelkét visszaadta az Úrnak: **Mme. Butterworth Madeleine**, nov. 13-án 84-éves korában Chexbres-(VD)-ben.

Az Újváry - „GRIFF” Kiadó

értesítse olvasói, barátai részére:

1983 január 1-től kezdve a „GRIFF” könyvek Németországban kizárólag a **KIADÓNÁL** kaphatók.

Minden könyv beszerzésre kerül.

Ingyenes katalógus.

Újváry „Griff” kiadó: D-8 München 81. Titulestr. 2. Telefon: (089) 98-94-23.

Legszebb karácsonyi ajándék a magyar porcelán! — Kalocsai, Zsolnay, Herendi étkezletek, teás, kávé és mozkás készletek raktáron. — Megrendelés telefonon vagy levélben: **Hungarian Porzellan**, D-8990 Lindau/Bodensee, Linggstr. 14. — Telefon: 08382 / 28777.

KONCERT

Veress Antal hírneves hegedűművész a Bajor Állami Operaház koncertmestere, 1982 dec. 17-én, pénteken este 20 órai kezdettel tartja az idei szonáta-esztijét a Lehnbach-Galerie dísztermében. Műsorában Beethoven, Brahms, Dohnányi és Ravel szonáták szerepelnek. Zongorapartnere **Erwin Stein**, a Münchener Zeneakadémia tanára. Belépőjegyek 15.— és 10.— DM, diákjegy 5.— DM.

A NUMISMATICA HUNGARICA POLITIKAI TÖRTÉNELMI-KÖZÉRDEKŰ ÉRMEI

közül az első:
1980 ERDÉLYI HIR

a) Ag 925, 925-ezüst-garas, tükörfényes PP proof, 38 mm Ø, ca 24 g, á **DM 105.—**
b) bronz, 90-bronz garas, patinával/patinated, 38 mm Ø, ca 24 g, á **DM 35.—**

Megrendelhető:

NUMISMATICA HUNGARICA
Postfach 73-0302
D-600 Frankfurt 73. BRD.

GYIMESI HAVASOK TÉLI TÁBOR

EURÓPAI CSERKÉSZETÜNK örömmel hirdeli meg idei „GYIMESI HAVASOK” TÉLI TÁBORÁT cserkész és cserkész-családok számára.

A TÉLI TÁBOR

1982. DEC. 26 — 1983. JAN. 6-IG

a Wildschönnau-i OBERAU-ban (Tirol — Ausztria) tartjuk. Az új téli táborhely Kufstein után, Innsbruck felé könnyen elérhető. — Kívánatra az érdeklődőknek, szeretettel küld ismertetőt az

EURÓPAI CSERKÉSZKERÜLET
(8000 München 81. Oberföhringerstr. 40.
Telefon: (089) 98 26 37 / 38.)

M. SZERDAY

METROPOLITAN VERLAG
Sfr

Dr. BAKTAY Ervin: A csillagfejtés könyve	75.—
Dallos Sándor: Aranyecset, A nap szerelmese I.-II.	50.—
Dümmerth Dezső: Az Árpádok nyomában	18.—
Hans Fallada: Mi lesz veled emberke?	13.—
Gundel-Harmath: A vendéglátás emelkei	24.—
Kovács Lőrinc: Bolygó láng	15.—
Krudy Gyula: Álmoskönyv	25.—
Szerb A.: A világirodalom története	26.—
Zsigmond Gábor: Az ősi társadalom magyar kutatói	15.—
Székely népköltészet	33.—
Csontváry — Nagy album	100.—
Szinyei Merse Pál — Nagy album	100.—
Rózsa György: A Történelmi Képcsarnok legszebb képei	34.—
Világtörténet képekben I.-II.	134.—
Különbféle szótárak, nyelvkönyvek, enciklopédiák, hanglemezek és teljes operafelvételek kaphatók.	

A világ minden részén megjelent könyvek állnak a kedves vásárlóink szolgálatára, új és antikvár könyvek, szótárak, lexikonok, mesekönyvek, hanglemezek

Kérje katalógusunkat!

M. SZERDAY
METROPOLITAN VERLAG
CH-4142 Münchenstein / Svájc.
Telefon: (061) 46-59-02

Bécsi magyar könyvesbolt

LIBRO-DISCO Tel. 0222/527315

A-1010 WIEN, DOMGASSE 8

A LEGSZEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK

KÖNYVEK

1956 — A befejezetlen forradalom. (Könyv a forradalom lefolyásáról, Csonka, E., Gosztonyi, P., Saáry, É. stb. írásaiból.)	310.—
Hanák, T.: Magyarország háború előtti filozófiai életének körképe, egyetemes filozófiatörténelmi adalékokkal.	360.—
Kishen, E.: Dekameron. (Elbeszélések.) Újdonság!	280.—
Lakatos G.: Ahogyan én láttam. (Horthy utolsó miniszterelnökének memoárja.)	200.—
Márai, S.: Jób... és a könyve. (Hangjátékok. 1960—81.) Újdonság!	240.—
Picon, G.: Korunk szellemi körképe. (Szemelvények századunk legnagyobb személyiségeinek Bergson, Freud, Sartre, stb. műveiből.)	400.—
Saáry, É.-Vadnay, Zs.: Érdekes emberek. (Riportok az emigrációban élő magyarság kiemelkedő alakjaival.)	243.—
Vizsolyi Biblia. Ford.: Károlyi Gáspár. (Az 1590-ben, Vizsolyban kiadott két kötet hasonló kiadás. Nyelvünknek, irodalmunknak és nyomdászatunknak egyedülálló remeke.)	2670.—

LEMEZEK ÉS KAZETTÁK

SLPX 11477. MAGYAR GREGORIÁNUS. A karácsonyi ünnepkör dalai. Közreműködik: Schola Hungarica Ensemble.	130.—
SLPX 16598. CSENDES ÉJ. (Mennyből az angyal, Karácsonyi bölcsődal, Kiskarácsony, Áldott éj, stb.) Közreműködik: Gergely, F., Lehotka, G. stb.	130.—
SLPX 16628. KÖSZÖNÖM, HOGY IMÁDOTT. Az első magyar hangosfilmek dalai. (Köszönöm, hogy imádott, Meseautóval, Legyen esze, Lila akácok, Oda vagyok magáért, Pá, kis aranyom, stb.) Énekel: Gózon, Gy., Kabos, Gy., Jávorka, P., Turay, I. (Archiv felvétel)	130.—
Kazettán:	140.—
SLPX 16630. EZT FÜTYÜLTÉ EGÉSZ PEST. Zerkovitz Béla dalaiból. (Holdvilág nóta, Add ide, Gyere Josephine, Sugd meg, Hulló falevél, Taps nóta, Párizsban huncut a lány, stb.) Énekel: Gyárfás, D., Fedák, S., Kalmár, P., stb.	130.—
SLPX 16641. HACSEK ÉS SAJÓ. Vadnay László jelenetei. (Békekonferencia, A fiam alsóba jár, A dzsembori, Sajóné sportol, Hacsek az ősi vásáron, stb.) Közreműködik: Herczeg, J.-Komlós, V. (Archiv felv.)	130.—

Szállításokat a világ minden tájára vállalunk.

Kérje legújabb, díjtalan katalógusunkat!

Üzletünk hétfőn és pénteken 10.00-tól 18.00 óráig, szombaton 10.00-tól 13.00 óráig nyitva tart.

Teológiai és Sporttudományi szakfordító magyar-német és német-magyar, valamint erdélyi honfitársaim számára román-német és német-román hiteles fordításokat vállal

Sinka Ádám

törvényszéki hites okiratofordító és tolmács. — Németországban tanácsadás állampolgári és menekültügyi kérdésekben. — Cím: D-7512 Rheinsteilen 1, Lindensir. 16. Telefon: 0721-518661, délután 17-órától.

Amerikában élő 26-éves, barna, 171 cm magas, értelmiségi foglalkozású fiatalember keresi azt az egyetemi végzettségű, intelligens, katolikus, kimondottan vallásos és tisztaéletű, karcsú, nemi-dohányzó magyar lányt (22-28-éves korig), aki szeretetre, melegségre, családra vágyik. — Lehetőleg fényképes leveleket „Együtt” jellegére az „Életünk” szerkesztőségébe kérek.

Hazatelepülők, üzletemberek: Figyelme! — Balaton-melletti nagyvárosban, festői helyen, régi, maszáz ház mellékeléssel, telekkel eladó. Renoválásra szorul. Turista zöldsévet a közelében. Alapterület cca 500 m². 3 szoba, nagy mellékhelyiségek, esetleg átalakíthatók. Ár: DM 150.000. Választ „Balaton” jellegére a kiadóba kérek.

Rendkívül kedvező takarékosági programok és befektetési lehetőségek 100 %-os biztosítással! Díjtalan felvilágosítás: Magyar Sándor, telefon: (089) 201-28-05 este 17-18 között.

A '82-től megváltozott új „Gépjárművezetői vizsga kérdései” magyar nyelven, DM 45.— áron kapható: Dr. L. Deák, 8000 München 70, Johann Clanze Str. 43.

Gyorsan, jól és mégis olcsón fordít és hitelesít a német állam elismert tolmácsa és fordítója: August Lévai, Lehnsgründ 38, 4300 Essen 1. Telefon: 0201 / 711-582.

KÉRDEZZEN — FELELEK

■ Azonnali hatállyal küldhet a nagy Quelle Katalógusból ajándékot Magyarországra vagy Erdélybe. A vámmal járó adminisztrációt, valamint a pontos leszállítást a „QUELLE INTERNATIONAL UNGARN SERVICE” garantálja. Felvilágosítást minden időben ad:

■ TH. PAPA Vertreterin der QUELLE INTERNATIONAL 7032 Sindelfingen, Maichinger Str. 16. Tel.: 07031 — 801568.

H I R D E T É S E K

Rendkívül csinosnak mondott 44-éves (164 cm.) független hölgy keresi korbán hozzáillő úr ismeretségét. Házasság nincs kizárva! Minden levélre fényképpel válaszolok — fényképes leveleket várok! **Horváth Zsuzsanna**, Moltke Str. 83, D-5000 Köln 1.

Magángyűjteményből régi magyar o-lajestmények előnyös áron eladók, továbbá 40 cm magas **Kovács Margit-ke-rámiák.** — Tel.: (089) 308 42 08.

Zenetanárnő zongoraórát ad felnőtteknek és gyermekeknek München és környékén. Kívánságra hához megy. Tel.: 08152 / 2244.

F O G O R V O S

Svédországban — Stockholmban — valamint az NSZK-ban szerzett sokéves gyakorlattal, ez év december 1-től bármely biztosítóhoz tartozó rászoruló beteg rendelkezésére áll. — **Rendelő címe: Achberger Josef, 8000 München Ost, Breisacherstr. 5, I. em. Telefon (081) 4-48-40-08.**

H I R D E T Ö I N K F I G Y E L M É B E !

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni.

● H A Z A I H E N T E S Á R Ú ●

	DM
1 kg Grillkolbász vakuum	16.—
1 kg Kolbász	16.—
1 kg Kolbász friss füstölt	14.80
1 kg Véreshurka rizsával	12.—
1 kg Májashurka rizsával	12.—
1 kg Dizsnósajt	14.80
1 kg Tokaszalonna	10.80
1 kg Tepertő	16.—
1 kg Csülök	12.—
1 kg Borda	12.—
1 kg Sonka	24.—

A szállítás utánvételes. 5 kg feletti rendelésnél portómentes.

Michael Taubel, Metzgermeister
Peter-Rosegger-Str. 3,
6710 Frankenthal/Pf.
Telefon: 06233 / 62693

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarrá. — Postfach 162. D-8000 München 1 - Telefon (089) 3 00 21 62

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. — Daimlerstr. 249. D-4040 Neuss. Tel.: (021 01) 54 13 17.

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. BAYER

Kreitmayerstr. 26 - D-8000 München 2

Telefon (089) 19-63-93

	DM
Alföldi Olaszrizling	5.10
Alföldi Kékfrankos	5.10
Abasári Rizling	6.15
Debrői Hárslevelű	6.15
Badacsonyi Kéknyelű	6.50
Badacsonyi Szürkebarát	6.60
Soproni Kékfrankos	6.40
Villányi Burgundi	6.60
Hajó Cabernet	6.50
Boglári Olasz Rizling	5.95
Boglári Kékfrankos	5.95
Boglári Cabernet — rosé	5.95
Tokaji Aszú 4 puttonyos	13.50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	11.50
Vilmos körtepálinka	23.50
Császárkörte	18.50
Kecskenéti barackpálinka	25.—
Hasas barackpálinka	23.—
Cseresznye pálinka	23.—
Szilva pálinka	21.—
Kosher szilvapálinka	29.—
Hubertus	18.50
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	29.—
Beverage Bitters (Unic.)	14.50
Pick szalámi kg.	25.—
Csabai kg.	23.—
Gyulai kg.	21.—
Süli Debreceni kg.	15.—
Süli kolbász kg.	16.—
Kalocsa tarhonya 1/2 kg.	3.10
Nagykoktatószta 1/2 kg.	3.40
Lebbencs 1/2 kg.	3.40
Kiskocka, cérumetelt 100 gr.	—80
Paprika káposztával 700 gr.	4.40
Bogyiszlói paprika (erős) 700 gr.	4.10
Hegyes paprika csipős 700 gr.	4.40
Hegyes paprika kevésbé csipős	4.40
Házi kolbász kg.	18.50
Disznósajt kg.	12.50
Véres-májás hurka a téli időszakban	12.50
Szaloncukor kg.	16.—

Hazai friss (nyers) liba- és kacsamáj hetenként kapható.

Üvegárut is szállítunk!

SENFÖLDI ZARÁNDOKLAT

1983. ápr. 4 — 17-ig

Húsvét hétfőn 14.00-kor Zürichből repülünk és 17-én, vasárnap 11.00 körül érkezünk vissza Zürichbe.

Költség: 2.000 Sfr. Jelentkezni lehet, amíg a résztvevők 45-ös száma nem teljes, de legkésőbb február végéig.

Elszállásolás 2 ágyas szobákban, WC és zuhanyozóval. Egy-ágyas szobánk kevés van. Ezek felára a 13 éjszakára 130.— Sfr. Részletes tájékoztatót küldünk. Jelentkezési cím: P. Cserhági Ferenc Kálmán OFM. Postfach 2110, CH-3011 Bern.

Telefon Svájcban 031 - 25 61 42. Német-országban: 0041 - 25 61 42.

MAGYAR ÉLELMISZER NAGYKERESKEDÉS

kiszolgál Svájc, ill. Nyugat-Európa területén élelmiszerüzleteket, vendéglőket, pénziókat.

Kérje árjegyzékünket!

PÁNCZÉL

CH-3098 Kóniz, Wiesenstr. 6.

Tel.: (031) 53-17-55.

Felesketett törvényszéki tolmács (Frankenthal/Pfalz), vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarrá: okiratok, jegyzőkönyvek, hirdetések, kereskedelmi és priv. levelezések. Tolmácsolgatás tárgyalásoknál. — A fordításra szánt iratokat kérem a következő címre postázni: **Olivér Spuller, Max-Slevogt-Str. 15, 6710 Frankenthal/Pfalz.** Telefon: 06233 / 4 27 63.

KARÁCSONYRA AJNDÉKOZZON MAGYAR KÖNYVET - HANGLEMEZT

Népviseleti Falinaptár	24.—
Orbán Balázs: Székelyföld leírása I-VI. 100 év után ismét kapható	DM 250.—
Bibó I. Összegyűjtött munkái II.	52.—
Befejezett forradalom	35.—
A leleplezett kapitalista	28.—
Kishon E.: Dekameron újdonság	35.—
Nyeste Z. Recsk...	20.—
Blechschild: Ist Krebs besiegar?	26.—
Hoffnung auf die Béres Therapie	26.—
Zilahy L.: A Dukay család I-III.	70.—
Zilahy: Két fogoly	33.—
Moldova: Égi szekér	12.—
Moldova: Az elbocsájtott légió	13.—
Moldova: Elhúzódo szűzesség	20.—
Vas Z.: Viszontagságos éveim II.	12.—
Hámori: Puskás Őcsi életéről	12.—
Bilicsi T.: Írások a színészeletből...	14.—
Kenneth könyvek: Éjszaka Kairóban, Randevu Rómában, Neonfény a Holdfény Hawaiiiban, Május Manhattanben, Forgó Táncparkett stb. 1 db.	30.—
LP X16593 DM 20.—. KARÁCSONYI ÉNEKEK a Madrigál Kórus előadásában. Apon 2749 Barabás Sári éneklő a legszébb Magyar Karácsonyi dalokat	23.—
APON 2755 DM 23.—. Erdélyi dalok, Vayda János előadásában: Székely Himnusz, Ott ahol zúg az a négy folyó, Krasznahorka SLPX 19133 Himnusz-Szózat gyönyörűszép felvételen 30 cm	20.—

Szaloncukor I. a. minőségben kg. 17.—
Kérje legújabb árjegyzékünket.
Musica Hungarica - Rümman Str. 4
8 München 40. - Tel.: (089) 30 50 43

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét. — Pásztorlevelek, szentbeszédek (1944—1975). — 300 oldal, vászonköt. DM 25.— vagy \$ 12.—
Mindszenty József: Napi jegyzetek 480 old. vászon köt. DM 32.— \$ 15.—
Kardinal Mindszenty: Erinnerungen 4. kiad. vász. köt. DM 40.— \$ 22.—
Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkia. DM 6.— \$ 4.—
Az Irodalom Világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 old. vászon köt. DM 15.— \$ 10.—

Szamosi József: Máriacelli emlékkönyv, képes kalauz 48 képpel, ebből 32 színes. DM 12.— \$ 6.—
Légiszállításhoz + portókölték

Megrendelhetők: az „Életünk” kiadóhivatalánál, Oberföhringerstr. 40, D-8000 München 81, W. Germany.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40
Telefon: (089) 98 26 37.

Felölős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkészésg.

Felölős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 15.— pro Jahr und Exemplar; nach Übersee DM 25.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünköt a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és ő náluk is kell előfizetni!

Tengeren túlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15.— DM, vagy ennek megfelelő valuta.

Tengeren túlra légipostával 25.— DM. Lapzárta: a hónap 18-án. — Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto: Nr. 606 50-303, Kath.

Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto:
München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge
„Életünk”

Druck: Danubia-Druckerei,
Ferchenbachstr. 88. - 8 München 50.

NEMZETŐR KÖNYVEK

Gombos Gyula: Igazmondók	DM 20.—
Szolcsenyicin: Gulag szigetecsopót I.	30.—
Szolcsenyicin: Gulag szigetecsopót II.	
582 old. Oroszból fordította Sente I.	30.—
Fehérvári István: Börtönvilág Magyarországon, füzve	21.—
Közi Horváth József: Magyarország és kereszténység 56-ban	6.—
Rozanich István: A másik partról (versek) füzve	12.—
Tollas Tibor: Évgyűrűk (versek) vászonkötésben	15.—
Tollas Tibor verses magnokazettája	15.—
Dánoki Veress: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet) vászon 90.—	
Megrendelhető a könyv árának beküldésével: Nemzetör, 8 München 50, Ferchenbachstr. 88. címen.	

Nőgyógyászati rendelönyítás Stuttgartban

Több mint egy évtizedes klinikai tevékenység után, utoljára mint „Oberarzt” egy itteni nagy Szülészeti-Nőgyógyászati Klinikán, megnyitottam Stuttgartban, az Olgastr. 85 alatt Szülészeti-Nőgyógyászati rendelömet. Tel.: 23-29-15. Rendelés mindenkinék. Dr. Fábian Pál.

Magyar-német hiteles fordításokat gyorsan és lelkiismeretesen elvégöz — színvonalas magyarországi társasutazásokat — STUDIEN-REISEN — szervez

Kérjen prospektust!
WILHELM DIVY,
Lindenstr. 50, 7990 Friedrichshafen 1.
Telefon: 07541 / 71391

MAGYAR HENTESÁRÚ! VIKTOR PAL

Lerchenstr. 29 - 7063. Welzheim
Telefon: 07541 / 71391

	DM
1 kg. Kolbász magyar módra füstölt	16.—
1 kg. Kolbász friss magyar módra	15.—
1 kg. Debreceni vékony bélben	16.—
1 kg. Disznósajt, Baranyai izek után	10.—
1 kg. Disznósajt, füstölt, magyar m.	12.—
1 kg. Balkán májas füstölt	12.—
1 kg. Balkán véres-májás, füstölt	10.—
1 kg. Májas vagy véres hurka sütni való magyar módra	12.—
1 kg. Fokhagymás vadász, m. módra	16.—
1 kg. Fokhagymás Tokaszalonna	12.—
1 kg. Angolszalonna. Baranyai mód.	20.—
1 kg. Hasaszalonna, füstölt,	12.—
1 kg. Fehér hátszalonna, 5-8 cm. magas	12.—
1 kg. Finom magyar hátsó-sonka füstölt, Baranyai ízü	20.—
1 kg. Császár-szalonna, füstölt	20.—
1 kg. Füstölt-oldalas, Baranyai m.	12.—
Tévedések elkerülése végett, közlöm, hogy minden árút Welzheimben sajátkezüleg gyártunk. Szállítunk utánvételt, bárhova — Kanada és az Amerikai területekre kérjük előre fizetni. Postscheckamt, Stuttgart 132-944-703.	

Megjelent! Megjelent!

Mindszenty József:

HIRDETTEM AZ IGÉT

Pásztorlevelek, szentbeszédek gyűjteménye (1944—1975). Válogatta és a bevezető tanulmányt írta Közi Horváth József. — A 300 oldalas vászonkötésű könyv ára 25.— DM vagy 12.— \$.

Megrendelhető Európában: „Életünk” Redakcion, Oberföhringerstr. 40, D-8000 München 81; az összes magyar lelkészeknél és Máriacellben. Az USA-ban: Hungarian School Care Club (Papp Gábor), 16403 Southland Ave., Cleveland 44111; — Katolikus Magyarok Vasárnapja, 1739 Mahoning Ave., Youngstown, Ohio, 44502.

Takács Fleisch & Wurstwaren-betrieb GmbH, 7000 Stuttgart, Dorotheenstr. 4, MARKTHALLE, Stand Nr. 74-76. Telefon: (0711) 243 104.

Magyar és jugo. különlegességek

Szállítási árak: DM

1 kg Friss kolbász	16.—
1 kg Füstölt kolbász	18.—
1 kg Száraz kolbász	20.—
1 kg Papr. szalonna	13.—
1 kg Füstölt oldalas	13.—
1 kg Disznósajt	12.—
1 kg Májás-rizses	11.—
1 kg Véres-rizses	11.—
1 kg Füstölt debreceni	17.—
1 kg Fehér szalonna	10.—
1 kg Bácskai májas	12.—
1 kg Finom sonka	20.—

Jobbizú a TAKÁCS-ÁRÚ!

Saját készítmények!

Nettóárak; a szállítási költségeket hozzászámítjuk. Szállítás utánvételt.